

94-3

21

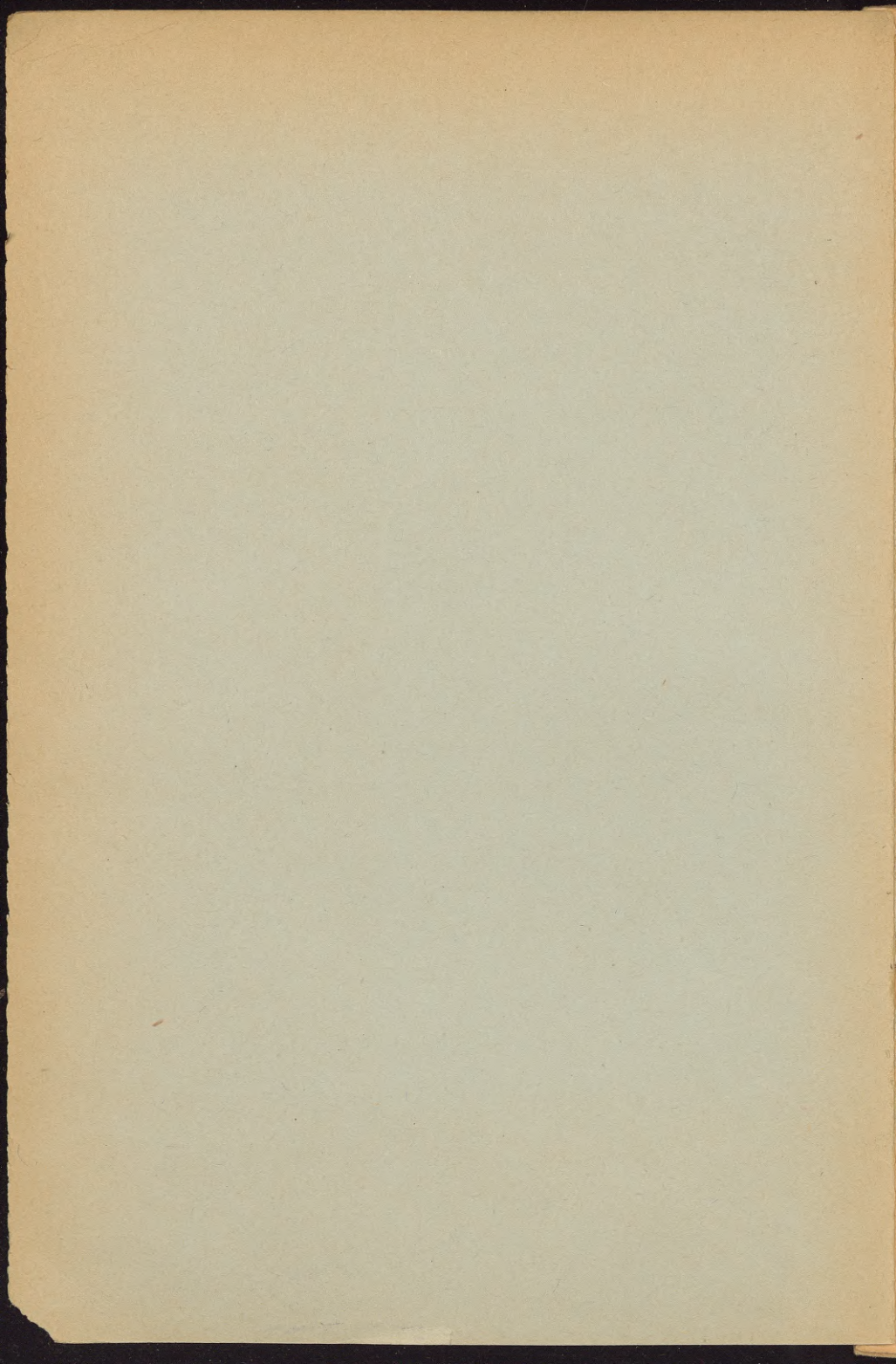
aktīvs

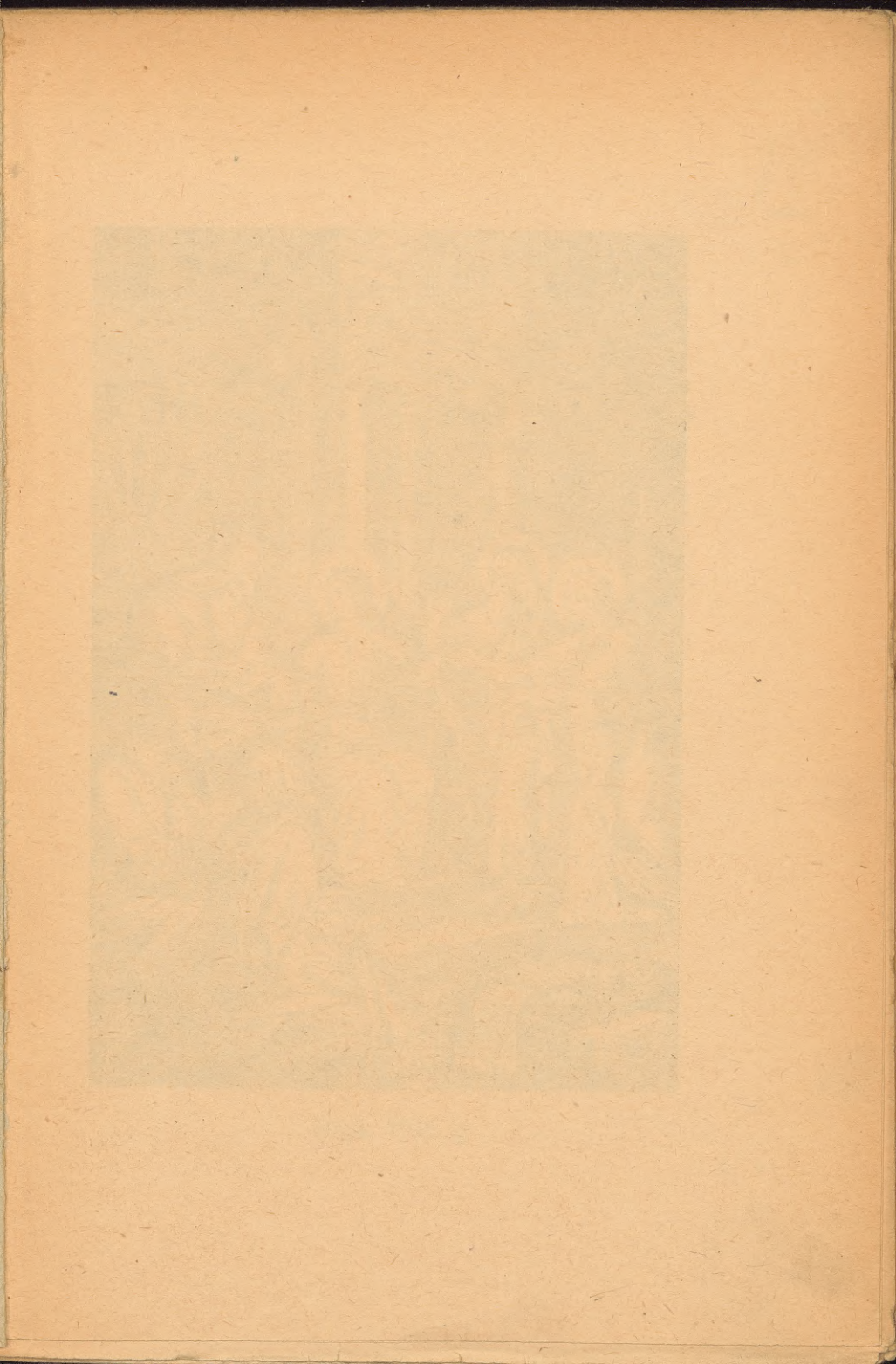
Katoliskais Katkisms

Sastādījis Pr. E. Stukels.

Otrs paplašināts iespiedums.

Rīgā, 1925. g.

L 94-3
21

54
D. 21
L
2

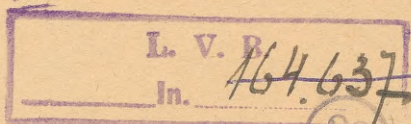
Katoliskais Katķisms

Sastādījis Pr. E. Stukels.

Otrs paplašināts iespiedums.

Rigā, 1925. g.

L-1

0307087290

№ 1628.

Reimprimatur. Datum Rigae. die 16 sept. a. D. 1925.
† Josephus Rancans Eppus. Vic. Generalis.

Sav. „Latvijas Lauksaimniecības Centralbiedrība“ spiestuve, Rīgā.

Ikdieniškās lūgšanas un vispārīgais katķisms.

1. Svētā krusta zīme.

Dieva Tēva un Dēla un Svētā Gara vārdā.
† Amen.

2. Ta Kunga lūgšana.

Tēvs mūsu, kas Tu esi debesīs!

1. Svētīts lai top Tavs vārds;
2. lai nāk Tava valstība;
3. Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes;
4. mūsu dienišķu maizi dodi mums šodien;
5. un piedodi mums mūsu parādus, kā mēs piedodam saviem parādniekiem;
6. un ne-ieved mūs kārdināšanā,
7. bet atpestī mūs no ļauna. Amen.

3. Enģeļa sveicināšana.

1. Esi sveicināta Maria! žēlastības pilna, tas Kungs ir ar Tevīm:
2. Tu esi svētīta starp sievietēm un svētīts ir Tavas miesas Auglis, Jēzus.
3. Svētā Maria, Dieva Māte, lūdzi Dievu par mums grēciniekiem, tagad un mūsu miršanas stundā. Amen.

4. Apustuļu ticības apliecība.

1. Es ticu uz Dievu Tēvu, Visuspēcīgo debesu un zemes Radītāju.
2. Un uz Jēzu Kristu, Viņa vienpiedzimušo Dēlu, mūsu Kungu,

3. kas ieņemts no Svētā Gara, piedzimis no Jaunavas Marijas,
4. cietis zem Poncius Pilatus, krustā sists, nomiris un apglabāts,
5. nokāpis ellē, trešā dienā augšāmcēlies no miroņiem,
6. uzkāpis debesīs, sēdies pie Dieva Tēva, Visuvaldītāja labās rokas,
7. no kuŗienes Viņš atnāks tiesāt dzīvos un nomirusos.
8. Es ticu uz Svēto Garu,
9. svēto Katolisko Baznīcu, Svēto Draudzību,
10. grēku piedošanu,
11. miesas augšāmcelšanos,
12. un mūžīgu dzīvošanu. Amen.

5. Vissvētākās Trisvienības pagodināšana.

Gods lai ir Tēvam, Dēlam un Svētajam Garam, kā tas no iesākuma bijis, tagadīņ un allažiņ mūžīgi mūžam. Amen.

6. Lūgšana uz Dieva Māti.

Ak Vissvētāka Jaunava, Dievdzemdētāja! es ņemu Tevi šodien (šīnī naktī) par savu Valdinieci, Māti un Aizstāvētāju. Es novēlu Tev savu miesu un savu dvēseli, savu dzīvību, un savu nāvi, un visu, kas man ir un pazemīgi lūdzu Tevi, gādā par mani un dari mani par sava Dēla uzticīgu kalpu (kalponi). Amen.

7. Novēlēšanās sv. Sargengelim.

Mans svētais Sargengel, kam no Dieva pavēlēts mani sargāt, sargā mani, aizstāvi mani šodien (šīnī naktī) un pavadi mani uz mūžīgo dzīvošanu. Amen.

8. Lūgšana pirms ēšanas.

Svētī, ak Kungs, šīs dāvanas, kuŗas no Tavas žēlastības saņemam, caur Jēzu Kristu mūsu Kungu. Amen.

9. Lūgšana pēc ēšanas.

Mēs pateicam Tev, Visuspēcīgais Dievs, par visām Tavām dāvanām, kas Tu dzīvo un valdi mūžīgi mūžam. Amen.

10. Ta Kunga Engēlis.

1. Ta Kunga Engēlis sludināja Mariai un ta ieņēmās no Svētā Gara.

Esi sveicināta Maria un t. t.

2. Redzi, es esmu ta Kunga kalpone, lai man notiek pēc Tava vārda.

Esi sveicināta Maria . . .

3. Un tas Vārds tapa miesa un dzīvoja mūsu vidū.

Esi sveicināta Maria . . .

Lūdzi Dievu par mums, ak svētā Dieva Dzemdētāja!

Lai mēs topam Kristus apsolījumu cienīgi!

Lai mēs lūdzamies:

Kungs, leji mūsu sirdīs Tavu žēlastību, kā mēs, kas caur engēla sludināšanu esam atzinuši Kristus, Tava Dēla, atnākšanu cilvēka miesā, caur Viņa ciešanām un krustu tiekam novadīti pie augšāmcelšanās godības. Caur to pašu Tavu Dēlu, Jēzu Kristu, mūsu Kungu. Amen.

11. Desmit Dieva baušļi.

Es esmu Tas Kungs, Tavs Dievs, kas tevi no Eģiptes zemes, no vērgu nama izvedis.

1. Tev nebūs citus Dievus turēt līdzās Manīm.

2. Tev nebūs ta Kunga, tava Dieva, vārdu nelietīgi velti valkāt . . .

3. Tev būs svēto dienu svētīt.

4. Tev būs savu tēvu un māti godāt . . . .

5. Tev nebūs nokaut.

6. Tev nebūs laulību pārkāpt.

7. Tev nebūs zagt.

8. Tev nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāku.

9. Tev nebūs iekārot sava tuvāka sievu.

10. Tev nebūs iekārot nevienu lietu, kas tavam tuvākam pieder.

12. Divi mīlestības baušļi.

1. Tev būs Dievu, savu Kungu, mīlēt no visas savas sirds, no visas savas dvēseles, no visa sava prāta un no visa sava spēka!
2. Tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu!

13. Pieci Kristus Baznīcas baušļi.

1. Tev būs noliktās svētku dienas svētīt.
2. Tev būs svētdienās un svētku dienās sv. Misi cienīgi klausīties.
3. Tev būs noliktās gavenņu dienās gavēt.
4. Tev būs vismaz vienu reizi gadā savus grēkus izsūdzēt un Lieldienas laikā ta Kunga Miesu un Asini cienīgi baudīt.
5. Tev būs piepalīdzēt uzturēt savu baznīcu un tās kalpus, bet tev nebūs aizliegtos laikos kāzas un citas izpriecas sarīkot.

14. Ikviena kristīga cilvēka galvenie pienākumi.

Pestītājs saka:

1. Kas grib iet Man pakaļ, tas lai sevi aizliedz un lai ņem savu krustu uz sevi un lai man seko.
2. Mācaties no Manis, jo es esmu no sirds lēnprātīgs un pazemīgs.
3. Mīlējiet savus ienaidniekus, vēlējiet labu tiem, kas jūs nolād, dariet labu tiem, kas jūs ienīst un lūdziet Dievu par tiem, kas jūs kaitinā un vajā.

15. Septiņi svēti Sakramenti jeb septiņas, no Jēzus Kristus iestādītas, redzamas zīmes Dieva žēlastības panākšanai.

1. Kristība. 2. Iestiprināšana. 3. Ta Kunga Miesa un Asins jeb Vissvētākais Sakraments. 4. Grēku izsūdzēšana jeb vaidēšana par grēkiem. 5. Pastarā Eļļas Svaidīšana. 6. Priesterība. 7. Laulība.

16. Piecas grēku izsūdzēšanas sakramentu daļas, jeb pieci nosacījumi, kuŗi ir jāizpilda, lai panāktu grēku piedošanu.

1. Sirdsapziņas izmeklēšana.
2. Grēku sirsnīgā nožēlošana.
3. Cieša apņemšanās vairs negrēkot.
4. Vaļširdīga grēku atzīšana.
5. Gandarišana jeb atlīdzināšana par grēkiem Dievam un tuvakam.

17. Sešas patiesības, kuŗas visiem cilvēkiem jāzin un jātic.

1. Ir Dievs, kas visu radījis, uztura un valda;
2. Dievs ir viens, bet trijās Personās — Dievs Tēvs, Dievs Dēls un Dievs Svētais Gars un visas trīs Dievišķīgās Personas kopā sauc par Vissvētāko Trīsvienību;
3. Vissvētākās Trīsvienības otrā Persona, Dievs Dēls, pieņēma cilvēka miesu un nomira par mūsu grēkiem pie krusta koka;
4. Dievs ir taisns: par labiem darbiem atmaksā debesis, bet par ļauniem soda ellē;
5. Cilvēka dvēsele ir nemirstīga;
6. Dieva žēlastība nepieciešami ir vajadzīga cilvēka pestīšanai.

18. Vislabākie darbi.

1. Lūgšana, 2. gavēšana, 3. dāvanu došana nabagiem.

19. Žēlsirdības garīgie darbi.

1. Ved grēciniekus uz labu ceļu;
2. Nemācītos pamāci;
3. Šaubīgiem dod labu padomu;
4. Noskumušos iepriecini;
5. Netaisnības pacietīgi panes;
6. Labprāt piedod tiem, kas tevi apkaitinājuši;
7. Lūdz Dievu par dzīviem un nomirušiem.

20. Žēlsirdības miesīgie darbi.

1. Izsalkušus paēdini;
2. Izslāpušus padzirdini;
3. Plikus apģērbī;
4. Svešniekus savās mājās uzņemi;
5. Cietumniekus apmeklē;
6. Slimniekus apraugi;
7. Miroņus aproci.

21. Trīs Dievišķīgie tikumi.

1. Ticība, 2. cerība un 3. mīlestība, jeb: 1. uz Dievu ticī, 2. uz Viņu paļaujies un 3. Viņu mīli.

22. Četri pamata tikumi.

1. Gudrība, 2. taisnība, 3. sātība, 4. drosme.

23. Septiņi tikumi, kuŗi ir septiņu galveno grēku pretstats.

1. Pazemība, 2. devība, 3. šķīstība, 4. labvēlība, 5. sātība, 6. lēnprātība, 7. cītība uz labiem darbiem.

24. Septiņi galvenie grēki.

1. Lepnība, 2. skopums, 3. nešķīstība, 4. skaudība, 5. pārmērīga ēšana un dzeršana, 6. dusmība, 7. kūtrība.

25. Deviņi sveši grēki, pie kuŗiem mēs esam līdzdalībnieki.

Kad mēs uz ļauniem darbiem citus cilvēkus: 1. pamācam, 2. tiem pavēlam, 3. tiem palīdzam; kad mēs redzēdami citus ko ļaunu darām: 4. tiem darīt atļaujam, 5. tos uzslavējam, 6. un paskubinājam; kad mēs citu ļaunus darbus: 7. noklusam, 8. noslēpjam; kad mēs no cita netaisni piesavinātu mantu: 9. savā starpā izdalām.

26. Seši grēki pret Svēto Garu.

Pret Svēto Garu noziedzas tas: 1. kas, paļaudamies uz Dieva žēlsirdību, tīšām grēko, 2. kas grēku

padarījis šaubas, ka Dievs viņam to piedos, 3. kas pretojas kādai kristīgās mācības patiesībai, 4. kas savu tuvāku apskauž, tāpēc ka Dievs to svētījis, 5. kas parāda nocietinātu sirdi pret derīgām pamācībām, 6. kas no grēkiem tišām neatgriežas.

27. Četri grēki, kas sauc uz debesīm pēc atriebšanas.

1. Ar nodomu izdarīta slepkavība, 2. mēmais jeb zodomiešu grēks (netiklibas grēks), 3. nabagu, bāriņu vai atraitņu apspiešana, 4. strādniekiem nopelnītās algas aizturēšana.

28. Pēdējās lietas.

1. Nāve, 2. sevišķā tiesa, 3. debesis, 4. elle, 5. šķīstīšanas uguns, 6. augšāmcelšanās, 7. pastarā tiesa.

29. Kristīgo sveicināšanās.

Lai ir slavēts Jēzus Kristus!

Atbilde: Mūžīgi mūžām. Amen.

30. Lūgšana pirms mācības.

Nosūti uz mums, ak Kungs, Svētā Gara dāvanas, kas mūsu prātu apgaismo un mūsu dvēseles spējas stiprina. Svēti mūsu vecākus, skolotājus un visus tos, kas māca mūs uz labu. Dodi mums spēku un izturību iesākto mācību sekmīgi turpināt, caur Jēzu Kristu mūsu Kungu. Amen.

31. Lūgšana pēc mācības.

Mēs pateicam Tev, Visuspēcīgais Dievs, par mācību un visām Tavām dāvanām, kas Tu dzīvo un valdi mūžīgi mūžām. Amen.

32. Eši sveicināta Kēniņiene,

žēlsirdības Māte, mūsu dzīvības saldums un mūsu cerība, esi sveicināta! Uz Tevi mēs saucam vārguļi,

Ievas bērni, uz Tevi mēs nopūšamies, vaidēdami un raudādami šini asaru ielejā. Tādēļ, ak Tu mūsu aizbildinātāja! griez uz mums Tavas žēlsirdīgās acis un pēc šīs dzīves trimdā parādi mums Jēzu, Tavas miesas svētītu Augli. Ak žēlīgā, ak lēnīgā, ak saldā Jau-nava Marija!

33. Lūgšana uz sv. Patronu.

Svētais Patron, kuŗa vārdu man deva pie sv. Kristības, neizlaid mani iz Tavas gādības, aizstāvi mani caur Tavu aizbildināšanu no visāda ļauna, lai es, Tev sekodams (-ma) iemantotu ar Tevīm mūžīgo svētlaimību debesīs. Amen.

34. Lūgšana par vecākiem.

Ak Kungs! mūsu visu Tēvs, pasargā mani no visa tā, kas varētu darīt maniem vecākiem skumjas. Atlīdzini viņiem, ak Dievs, par visām labdarībām, kādas viņi man ir rādījuši; izlej pār viņiem Savu žēlastību, atļauj viņiem ilgi un laimīgi tanī dzīvot un mani tā vadi, ka es viņus arvien mīlu un godāju! Amen.

35. Lūgšana par nomirušiem.

Mūžīgu atdusu dod nomirušiem, ak Kungs, un mūžīgā gaisma lai viņiem atspīd! Lai viņi atdusas mierā! Amen.

Ievads.

1. Kas vispirms ikvienam cilvēkam jāzin?

Ikvienam cilvēkam vispirms jāzin, priekš kam Dievs viņu radījis.

2. Priekš kam Dievs cilvēku radījis?

Dievs radījis cilvēku, lai tas, Viņam kalpodams virs zemes, pēc nāves baudītu mūžīgu svētlaimību debesīs.

„Meklējiet vispirms Dieva valstību un Viņa taisnību un viss cits jums tiks piedots“. (Mat. 6, 33).

„Tu esi mūs, ak Dievs, radījis priekš Sevis, un mūsu sirds ir nemierīga, kamēr ta miera neatradīs Tevi“. Sv. Augustīns.

3. Kas mums jādara, lai mēs sasniegtu mūžīgu svētlaimību debesīs?

Lai mēs sasniegtu mūžīgu svētlaimību debesīs, tad mums:

- 1) jātie uz visu to, ko Dievs atklājis,
- 2) jātura visi baušļi, kādus Dievs mums ir devis, un
- 3) jāpieņem svētie sakramenti, kādus Viņš ir iestādījis, kā arī jālūdz Dievs.

„Kas netic, tas tiks pazudināts“. (Mark. 16, 16).

Ticība ir gaisma, kuŗa rāda mums debesu valstību; baušļi — itkā ceļi, pa kuŗiem mums jāiet; sakramenti un lūgšana ir avoti, no kuŗiem smeljamies vajadzīgos spēkus grūtajā ceļā uz debesīm.

4. Kā Dievs atklāja cilvēkiem savu prātu?

Dievs atklāja cilvēkiem savu prātu (vēlēšanos) caur patriarķiem, praviešiem, caur Savu Dēlu, Jēzu Kristu un caur apustuļiem.

5. Kā viss tas, ko Dievs atklāja cilvēkiem, ir uzglabājies līdz mūsu laikiem?

Viss tas, ko Dievs atklāja cilvēkiem uzglabājās līdz mūsu laikiem Svētajos rakstos (Bībelē) un Mutiskos Nostāstos (Tradīcijā).

6. Kas ir Svētie Raksti?

Svētie Raksti ir svētas grāmatas, sarakstītas no paša Dieva apgarotiem (iedvēstiem) cilvēkiem.

Svētie Raksti sadalās divās daļās — Vecajā un Jaunajā Derībā jeb Testamentē. Vecajā Derībā ir 45 grāmatas un tanīs atrodas tie atklājumi, kuŗus Dievs cilvēkiem devis no pasaules radīšanas līdz Jēzus Kristus atnākšanai. Jaunajā Derībā ir 27 grāmatas, kuŗās sarakstīti Dieva atklājumi caur Kungu Jēzu Kristu un apustuļiem.

7. Kas ir Mutiskie Nostāsti jeb Tradīcija?

Mutiskie Nostāsti jeb Tradīcija ir tās no Dieva atklātās patiesības, kuŗas Sv. Rakstos netika ierakstītas, bet kuŗas no paaudzes uz paaudzi uzglabājas caur stāstīšanu.

Vēlāk šos nostāstus sakopoja un uzrakstīja Baznīcas Tēvi, kā sv. Augustīns, sv. Jeronīms, sv. Gregors un citi. Tagad vairs nav tradīciju jeb mutes nostāstu, kuŗi nebūtu sv. Tēvu grāmatās uzrakstīti.

8. Kur mēs to visu mācāmies pazīt?

To visu mēs mācāmies pazīt katoliskā katķismā.

9. Kas ir katoliskais katķisms?

Katoliskais katķisms ir grāmata, kuŗa isumā mūs pamāca, uz ko mums jātie un kas ir jāizpilda, lai mēs kļūtu svēti. Vārds „katolisks“ nozīmē vispārīgs.

Mūsu tieība ir katoliska jeb vispārīga, jo ta aptver visu no Dieva atklāto mācību un visur tā ir izplātīta.

10. Cik daļās katoliskais katķisms iedalās?

Katoliskais katķisms iedalās trijās daļās:

I. mācībā par tieību, II. — mācībā par baušļiem un III. — mācībā par Sv. Sakramentiem un lūgšanu.

11. Kas mums jātie?

Mums jātie visu to, ko Dievs ir atklājis.

„Bez tieības nav iespējams Dievam patikt“. saka Sv. Pāvels Apustuls. (Žid. 11, 6.)

Pirmā daļa.

Ticības mācība.

I. Dievs un pasaules radīšana.

1. Dievs Kungs Vissvētākā Trīsvienība.

12. Kas ir Dievs?

Dievs ir bezgalīgi pilnīgs Gars, debesu un zemes Radītājs.

13. Kāpēc mēs Dievu saucam par debesu un zemes Radītāju?

Mēs saucam Dievu par debesu un zemes Radītāju tādēļ, ka Viņš tos ir radījis.

14. Kur ir Dievs?

Dievs ir visur: debesis, virs zemes un ikvienā vietā.

15. Ja Dievs ir visur, kāpēc tad mēs Viņu neredzam?
Mēs Dievu tādēļ neredzam, ka Dievs ir Gars un Viņam nav miesas.

16. Vai Dievs arvienu bij?

Ja, Dievs bij arvien, Viņam nav iesākuma un nebūs arī gala, jo Viņš ir mūžīgs.

17. Vai Dievs mūs redz?

Ja, Dievs mūs redz, dzird mūsu vārdus un pazīst mūsu domas.

„Tumsības priekš Tevi nav tumšas un nakts ir gaiša kā diena“. (Dāv. dz. 138, 12).

18. Kā mums jāuzvedās, zinot, ka Dievs visu redz?

Zinot, ka Dievs visu redz, mums visur un arvien jāargājas no ļauna un jādara tikai labu.

19. Ko Dievs milē?

Dievs milē tikai labu, bet ienīst ļaunu, tāpēc ka Viņš ir svēts un patiess.

20. Vai Dievam viss ir iespējams?

Ja, Dievs iespēj visu, ko Viņš tikai vēlās un kas saskan ar Viņa svētumu.

„Dievam viss ir iespējams“. (Lūk. 1, 37).

21. Kāds Dievs ir pret cilvēkiem?

Dievs pret cilvēkiem ir žēlsirdīgs un taisns.

„Dievs atmaksā ikvienam pēc nopelniem“.
(Rom. 2,6).

22. Vai ir tikai viens Dievs?

Dievs ir tikai viens, bet trijās Personās.

23. Kā sauc šīs trīs Dievišķīgās Personas?

Šīs trīs Dievišķīgās Personas sauc: Dievs Tēvs, Dievs Dēls un Dievs Svētais Gars.

„Ejiet un māciet visas tautas un kristiet tās Dieva Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā“. (Mat. 28, 19).

24. Vai kāda no šīm trim Dievišķām Personām ir vecāka vai pilnīgāka?

Neviena no Dievišķīgām Personām nav ne vecāka, nedz pilnīgāka, jo Viņas visas trīs ir viens Dievs.

25. Kā sauc trīs Dievišķīgās Personas kopā?

Trīs Dievišķīgās Personas kopā sauc par Vis-svētāko Trīsvienību.

Svētā Trīsvienība ir liels noslēpums. Drīzāk jūru var saliet mazā dobītē, nekā ar prātu iz-prast Vissvētakās Trīsvienības noslēpumu.

2. Dievs pasaules radītājs un tās vadītājs.

26. Ko sauc par pasauli?

Par pasauli sauc visu, kas tik vien ir debesīs un virs zemes.

27. Kā pasaule cēlusēs?

Dievs radīja pasauli.

Prāts mums saka, ka pasaule arvien nav bijusi, un ka tai ir bijis iesākums. Pate no sevis tā nevarēja iztelties. Visuvarenais Radītājs tai ir devis iesākumu. Šis debess un zemes Radītājs ir Dievs.

28. Ko nozīmē vārds „radīt“?

Vārds „radīt“ nozīmē padarīt kautko no neka.

29. Kā Dievs radīja pasauli?

Dievs radīja pasauli ar savu visspēcīgo vārdu.

Dievs sacīja: „Lai top gaisma“ un tapa gaisma.

30. Priekš kam Dievs radīja pasauli?

Dievs radīja pasauli Sev par godu un cilvēkiem par labu.

31. Cik ilgs laiks pagāja, kamēr Dievs iekārtoja pasauli?

Kamēr Dievs iekārtoja pasauli pagāja sešas dienas jeb seši gaŗi laika sprīži (posmi).

32. Ko Dievs vēl arvien dara priekš pasaules?

Dievs pasauli uztura un valda.

33. Kā sauc šo pastāvīgo Dieva gādību par pasauli?

Pastāvīgo Dieva gādību par pasauli sauc par Dieva Aizgādību.

34. Kādi ir vispārākie Dieva radījumi?

Vispārākie Dieva radījumi ir enģeļi un cilvēki.

3. Enģeļi.

35. Kas ir enģelis?

Enģelis ir tīrs un nemirstīgs gars.

Enģelim ir prāts un brīva griba, bet miesas tam nav.

36. Priekš kam Dievs radīja eņģeļus?
Dievs radīja eņģeļus Sev par godu, kā arī lai tie apkalpotu cilvēkus tanīs lietās, kas pieder pie viņu pestīšanas.
37. Vai daudz eņģeļu Dievs radīja?
Dievs radīja ļoti daudz eņģeļu.
38. Vai visi eņģeļi palika Dieva prātam paklausīgi?
Nē, ne visi: daudzi no eņģeļiem apgrēkojās un tika no Dieva nogrūsti ellē.
39. Kā sauc tos eņģeļus, kuŗi apgrēkojās?
Tos eņģeļus, kuŗi apgrēkojās, sauc par velniem un ļauniem gariem.
40. Kā izturas pret cilvēkiem labie eņģeļi?
Labie eņģeļi ir cilvēka draugi un sargi.
„Dievs ir pavēlējis saviem eņģeļiem, lai tie tevi apsargā uz visiem taviem ceļiem“. (Dāvida dziesma 90, 11.)
41. Kā izturas pret cilvēkiem ļaunie eņģeļi?
Ļaunie eņģeļi cenšas cilvēkiem kaitēt pie miesas un pie dvēseles.
Tādēļ sv. Peters apustuls dara mūs uzmanīgus:
„Esiet saprātīgi un nomodā! Jo jūsu pretinieks, velns, staigā apkārt kā rūkdama lauva un meklē, ko viņš varētu aprīt“. (1. Peters 5, 8.)

4. Cilvēki.

42. Kas ir cilvēks?
Cilvēks ir Dieva radījums, kas sastāv no miesas un no prātīgas un nemirstīgas dvēseles.
43. Kas ir dvēsele?
Dvēsele ir Dievam līdzīgs gars, kuŗš mūsu miesās domā un pār tām valda.
44. Vai vēl kādam radījumam virs zemes ir dvēsele?
Nē, dvēsele ir tikai vienīgi cilvēkam.

Cilvēka dvēsele ir gars. Tādēļ, tai ir prāts un brīva griba. Pateicoties dvēselei cilvēks ir pārāks par visiem citiem radījumiem virs zemes; viņš var domāt, runāt, pielūgt Dievu un brīvi izvēlēties labu vai ļaunu.

45. Cik cilvēku Dievs sākumā radīja?

Dievs radīja sākumā divus cilvēkus: vīrieti un sievieti.

46. Kā sauca pirmos cilvēkus?

Pirmo vīrieti sauca par Ādamu, pirmo sievieti par Ievu.

47. Kur Dievs nometināja pirmos cilvēkus?

Dievs nometināja pirmos cilvēkus paradizē.

48. Kas bij paradize?

Paradize bij jauks dārzs zemes virsū.

49. Kādu bausli Dievs deva cilvēkiem paradizē?

Dievs aizliedza tiem ēst augļus no viena koka, jo kad viņi tos ēdis, tad viņi mirtin mirs.

50. Vai pirmie cilvēki piepildīja no Dieva viņiem doto bausli?

Nē, jo viņi ēda no aizliegtā koka un tā grēkoja.

51. Kā Dievs sodīja pirmo cilvēku nepaklausību?

Dievs izdzina viņus no paradizes, notiesāja uz grūtiem darbiem un padeva viņus ciešanām un nāvei.

52. Kā sauc Ādama un Ievas grēku?

Ādama un Ievas grēku sauc par iedzimto grēku.

53. Kāpēc Ādama un Ievas grēku sauc par iedzimto?

Ādama un Ievas grēku sauc par iedzimto tāpēc, ka visi cilvēki kā Ādama un Ievas bērni šinī grēkā piedzimst.

54. Kas no iedzimtā grēka ir palikusi brīva?

No iedzimtā grēka ir palikusi brīva svētā Jau-
nava Maria.

„Gods Dievam augstībā un miers laba prāta cilvēkiem
virs zemes!“ (Lūk. 2, 14.)

II. Cilvēka pestīšana.

1. Dieva Dēla atnākšana cilvēka miesā.

55. Vai uz visiem laikiem Dievs atstūma cilvēkus no sevis?

Nē, Dievs tūlīņ pēc pirmo cilvēku apgrēkošanās apsolīja tiem atsūtīt Pestītāju jeb Mesiju.

56. Kas ir apsolītais Pestītājs?

Apsolītais Pestītājs ir Jēzus Kristus, vienpiezimušais Dieva Dēls, mūsu Kungs.

57. Cik ilgs laiks pagāja, iekams atnāca apsolītais Pestītājs?

Iekams atnāca apsolītais Pestītājs pagāja vairāki tūkstoši gadu.

58. Kā Dieva Dēls cilvēkus atpestīja?

Dieva Dēls pieņēma cilvēka miesu un nomira par cilvēku grēkiem pie krusta koka.

59. No kā Dieva Dēls pieņēma cilvēka miesu?

Dieva Dēls pieņēma cilvēka miesu no Jaunavas Marias.

60. Kā mēs saucam šo noslēpumu?

Šo noslēpumu mēs saucam par Dieva Dēla atnākšanu cilvēka miesā (Dieva Dēla Iemiesošanās).

61. Kādu vārdu Dieva Dēls pieņēma, atnākdams cilvēka miesā?

Dieva Dēls, atnākdams cilvēka miesā, pieņēma vārdu „Jēzus Kristus“.

62. Kas ir Jēzus Kristus tēvs?

Jēzus Kristus tēvs ir Dievs Tēvs.

Šis ir mans nomīļotais Dēls, pie kuŗa man ir labs prāts. (Mat. 3, 17.)

63. Kas bij svētais Jāzeps?

Svētais Jāzeps bij Jēzus Kristus audžu tēvs un apgādnieks.

64. Vai Dieva Dēls, pieņemdamš cilvēka miesu, savu Dievību pazaudēja?

Nē, Dieva Dēls pēc cilvēka miesas pieņemšanas ir patiess Dievs un patiess cilvēks.

Jēzus pierādīja savu Dievību brīnumu darbiem un pravietojumiem. Viņš ūdeni pārvērta par vīnu un ar dažām maizēm paēdināja 5000 cilvēkus. Viņš iepriekš pasludināja Jūdasa nodevību, savu ciešanu, nāvi, augšāmcelšanos, Jeruzalemes izpostīšanu un savas Baznīcas mūžīgo pastāvēšanu.

2. Jēzus Kristus piedzimšana un Viņa jaunība.

65. Vai jau sen kā Dieva Dēls pieņēma cilvēka miesu?

Kopš Dieva Dēls pieņēma cilvēka miesu, jau drīz būs divi tūkstoši gadu.

66. Kur Jēzus piedzima?

Jēzus piedzima Betlemē, lopu kūtiņā.

67. Kas pasludināja Jaunavai Mariai Jēzus piedzimšanu?

Jēzus piedzimšanu Jaunavai Mariai pasludināja engelis Gabriels. (25. martā.)

68. Kādus svētkus svinam Jēzus Kristus piedzimšanai par piemiņu?

Jēzus Kristus piedzimšanai par piemiņu svinam Ziemas svētkus. (25. decembrī.)

69. Kad Dieva Dēls dabuja vārdu „Jēzus“?

Dieva Dēls dabuja vārdu „Jēzus“ astotajā dienā pēc savas piedzimšanas. (Jauns gads.)

70. Ko nozīmē vārds „Jēzus“?

Vārds „Jēzus“ nozīmē Pestītājs“.

71. Ko nozīmē vārds „Kristus“?

Vārds „Kristus“ nozīmē Tā Kunga Svaidīts jeb Mesija.

Vecajā Derībā tika ar sv. Eļļu svaidīti pravieši, prieteri un ķēniņi. Kristus ir visaugstākais pravietis, priesters un ķēniņš.

72. Kas pirmie pielūdza Bērniņu Jēzu?

Pirmie Bērniņa Jēzus pielūdzēji bija dievbijīgie gaņiņi: pēc tam nāca trīs gudrie no austrumu zemes. (Triju Ķēniņu diena.)

73. Kur pavadīja Jēzus savu jaunību?

Līdz savam trīsdesmitajam dzīvības gadam Jēzus dzīvoja Nācaretē kopā ar savu svēto Māti Mariu un savu apgādnieku, sv. Jāzepu, un bija tiem paklausīgs.

74. Kur gāja Jēzus, kad Viņš bija divpadsmit gadus vecs?

Kad Jēzus bija divpadsmit gadus vecs, Viņš gāja ar savu Māti Mariu un sv. Jāzepu uz Jeruzalemi baznīcā.

3. Jēzus Kristus atklātā dzīve.

75. Ko darija Jēzus, kad Viņš bija trīsdesmit gadus vecs?

Kad Jēzus bija trīsdesmit gadus vecs, Viņš staigāja pa Jūdu zemi, mācīdams ļaudis un darīdams brīnumus.

76. Ko mācīja Jēzus?

Jēzus mācīja, uz ko mums jātic, kas mums jā-dara, lai mēs kļūtu pestīti.

77. Kāpēc Jēzus darīja brīnumus?

Jēzus darīja brīnumus, lai ļaudis ticētu, ka Viņš ir Dievs un ka Viņa mācība ir dievišķīga.

78. Ko Jēzus izvēlēja sev par palīgiem?

Jēzus izvēlēja sev par palīgiem divpadsmit mācekļus, kurus cauc par apustuļiem.

79. Kā sauc Jēzus mācību?

Jēzus mācību sauc par Evāņģeliju.

80. Ko nozīmē vārds „Evāņģelijs“?

Vārds „Evāņģelijs“ nozīmē: prieka vēsts, tas ir, Kunga Jēzus mācība.

4. Jēzus Kristus ciešana un nāve.

81. Vai visiem cilvēkiem patika Jēzus mācība?

Nē, Jēzus mācība patika tikai labiem cilvēkiem, turpretī ļaunie to ienīdēja.

82. Kāpēc Pestītāja mācība nepatika ļauniem cilvēkiem?

Pestītāja mācība nepatika ļauniem cilvēkiem, jo Viņš pārmeta to ļaunus darbus.

83. Ko izdarija ļaunie cilvēki, kas Pestītāju neieredzēja?

Ļaunie cilvēki, kas Pestītāju neieredzēja, sita Viņu krustā.

84. Kas notiesāja Jēzu uz nāvi?

Jēzu notiesāja uz nāvi Romiešu zemes sōģis Poneius Pilatus.

85. Kur Jēzus tika krustā sists?

Jēzu sita krustā Jeruzalemē, uz Kalvarijas kalna.

86. Kāpēc Jēzus gribēja ciest un mirt?

Jēzus gribēja ciest un mirt, lai Dievam atlīdzinātu par mūsu grēkiem un lai caur to mūs pestītu no mūžīgās pazušanas.

87. Kādu dienu svinam Kristus miršanai par piemiņu?

Kristus miršanai par piemiņu svinam Lielo Piektdienu.

88. Kur nogāja Jēzus dvēsele pēc Viņa miršanas?
**Pēc Jēzus miršanas Viņa dvēsele nogāja priekš-
 ellē, lai tur iepriecinātu un atsvabinātu Vecās
 Derības svēto cilvēku dvēseles.**
89. Kur lika Jēzus miesu pēc Viņa nāves?
Jēzus miesa pēc Viņa nāves tika guldīta kapā.

5. Jēzus Kristus augšamcelšanās, debess- kāpšana un Svētā Gara nosūtīšana.

90. Kas notikās trešā dienā pēc Jēzus Kristus miršanas?
**Trešā dienā pēc miršanas, Jēzus Kristus dvēsele savienojās ar miesu un piecēlās no mi-
 roņiem.**
Jēzus augšamcelšanās ir vislielākais brīnums un tādēļ tas ir vissvarīgākais Viņa Dievības pierādījums.
91. Kādus svētkus svinam Kristus augšamcelšanai par piemiņu?
Kristus augšamcelšanai par piemiņu svinam Lieldienas svētkus (pavasārī).
92. Ko Jēzus darija četrdesmitā dienā pēc savas augšamcelšanās?
Četrdesmitā dienā pēc savas augšamcelšanās Jēzus uzkāpa debesis. (Debeskāpšanas diena.)
93. No kādas vietas Jēzus uzkāpa debesis?
Jēzus uzkāpa debesis no Elļas kalna, savu mācekļu klātbūtnē.
94. Kas notikās piecdesmitā dienā pēc Pestītāja augšamcelšanās?
Piecdesmitā dienā pēc savas augšamcelšanās, Pestītājs izlēja uz apustuļiem Svēto Garu. (Vasaras svētki.)
Svētais Gars apustuļus padarīja svētus, tos apgaismoja, lai tie Jēzus mācību varētu sa-

prast, tos stiprināja, lai tie Jēzus mācību droši varētu sludināt, tiem deva dāvanu, lai tie varētu visādās valodās runāt un darīt brīnumu darbus.

95. Kas ir Svētais Gars?

Svētais Gars ir Vissvētākās Trīsvienības trešā Persona.

96. Kādi ir Svētā Gara darba augļi?

Svētais Gars dod visiem cilvēkiem savu žēlastību un uztura un valda svēto Katolisko Baznīcu.

III. Baznīca.

97. Kas pēc Pestītāja debesskāpšanas turpināja Viņa iesākto darbu virs zemes?

Pestītāja iesākto darbu virs zemes, pēc Viņa debesskāpšanas, turpināja apustuļi.

98. Kā sauc tos cilvēkus, kas tic uz Jēzu Kristu un ir saņēmuši kristību?

Cilvēkus, kas tic uz Jēzu Kristu un ir saņēmuši kristību, sauc par kristīgiem.

Vēlāk kristīgo pulciņi apvienojās draudzēs, kuŗas vadīja un apkopa apustuļi.

99. Kā sauc visu kristīgo draudzi?

Visu kristīgo draudzi sauc par Baznīcu.

100. Ko vēl saucam par Baznīcu?

Par baznīcu saucam to ēku, kuŗā kristīgie pulcējas uz kopīgu Dieva kalpošanu.

101. Ko Kristus iecēla par redzamo Baznīcas galvu?

Par redzamo Baznīcas galvu Kristus iecēla svēto Pēteri.

102. Kur sv. Pēteris dzīvoja un nomira?

Svētais Pēteris dzīvoja un nomira Romas pilsētā.

103. Kas ir svētā Pētera pēcnācēji?
Sv. Pētera pēcnācēji ir svētie Tēvi jeb Romas pāvesti.
 (Tagadējo svēto Tēvu sauc Pius vienpadsmitais.)
104. Kas ir citu apustuļu pēcnācēji?
Citu apustuļu pēcnācēji ir bīskapi.
105. Kas ir bīskapu palīgi?
Bīskapu palīgi ir priesteri jeb mācītāji.
106. Kas ieceļ draudzēm priesterus jeb mācītājus?
Priesterus jeb mācītājus draudzēm ieceļ bīskaps.
107. Vai Kristus dibināja vairāk baznīcas?
Nē, Kristus dibināja tikai vienu baznīcu.
108. Kā sauc Kristus dibināto baznīcu?
Kristus dibināto Baznīcu sauc par Romas Katolisko Baznīcu.
 (Tāpēc ka Kristus vietnieks — pāvests dzīvo Romā.)
109. Cik ir katoļu kristīgo virs zemes?
Katoļu kristīgo virs zemes ir pāri 300 miljoni.
110. Vai pie Kristus Baznīcas pieder tikai ticīgie virs zemes?
Nē, pie Kristus Baznīcas pieder arī dvēseles šķīstišanas vietā un Svētie debesīs.
111. Kā sauc šo garīgo, visu kristīgo apvienošanos?
Šo garīgo, visu kristīgo apvienošanos sauc par Svēto Draudzību.
112. Vai Svēto Draudzības locekļi var viens otram palīdzēt?
Ja, Svēto Draudzības locekļi var viens otram palīdzēt ar savām lūgšanām un citiem labiem darbiem.
 (Visu Svēto piemiņas diena 1. novembrī, un Dvēseļu diena 2. novembrī.)

IV. Grēku piedošana.

113. Kas var grēkus piedot?

Grēkus var piedot Jēzus Kristus un Viņa Baznīca.

114. Kā var panākt grēku piedošanu?

Grēku piedošanu var panākt caur kristības un grēku izsūdzēšanas jeb grēku vaidēšanas sakramentiem.

V. Pēdējās lietas.

115. Kādas ir pēdējās cilvēka lietas?

Pēdējās cilvēka lietas ir: 1. nāve, 2. sevišķā tiesa, 3. debesis, 4. elle, 5. šķīstīšanas uguns, 6. augšāmcelšanās, 7. pastara tiesa.

116. Kas ir nāve?

Nāve ir dvēseles atšķiršanās no miesas.

„Kapā piepildas pie cilvēka Dieva soda spriedums: „Tu esi no pīšļiem un tev būs tapt atkal par pīšļiem“. (1. Moz. 3, 19.) Vecā kristīgo paraša ir liķus apglabāt ar lūgšanu svētītā vietā. Liķu sadedzināšana no Baznīcas stingri noliegta.

117. Kas pie tam vainīgs, ka mums visiem jāmirst?

Pie tam, ka mums visiem jāmirst ir vainīgs iedzimtais grēks.

118. Kas notiek ar dvēseli, kad tā atšķirusēs no miesas?

Dvēsele, atšķirusēs no miesas, iet uz sevišķu Dieva tiesu.

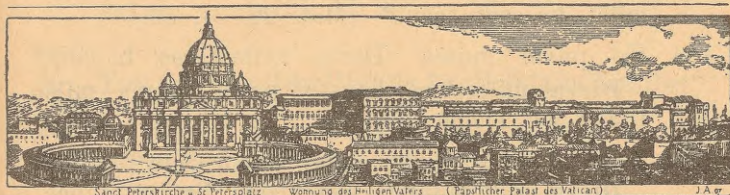
„Cilvēkam ir nolemts vienreiz nomirt un pēc tam nāk tiesa“. (Ebr. 9, 27.) Šo tiesu sauc par sevišķu tiesu.

119. Kur iet dvēsele tūlīt pēc sevišķās tiesas?

Pēc sevišķās tiesas dvēsele iet vai nu debesis, vai nu ellē, vai nu šķīstīšanas vietā jeb ugunī.

120. Kas ir debesis?
Debesis ir mūžīgas svētlaimības vieta.
121. Kādu cilvēku dvēseles iet debēsīs?
Debesīs iet tādu cilvēku dvēseles, kas pilnīgi ir brīvas no jebkāda grēka.
 „Neviens, kas netīrs, ne-ie-ies debēsīs.” (Pasludin. 21, 27.)
122. Kas ir elle?
Elle ir mūžīga soda vieta.
123. Kas iet ellē?
Ellē iet grēcinieki, kas nomirst nāvīgā grēkā.
 Tas visbriesmīgākais ellē ir tas, ka mokas tanī ir mūžīgas.
124. Kas ir šķīstīšanas uguns jeb šķīstīšanas vieta?
Šķīstīšanas uguns jeb šķīstīšanas vieta ir laicīga soda vieta.
125. Kas iet šķīstīšanas vietā?
Šķīstīšanas vietā iet tādi cilvēki, kas mirst dienišķīgos grēkos, jeb tie, kas par saviem grēkiem nav pilnīgi gandarījuši.
126. Kas ir jādara lai izsargātos no elles un izpelnītu debesis?
Lai izsargātos no elles un izpelnītu debesis, tad stipri jātic uz Dievu un jātura Viņa baušļi.
127. Vai grēciniekiem, notiesātiem uz elles mokām, mēs vēl varam kā nebūt palīdzēt?
Nē, tiem kas notiesāti uz elles mokām, mēs vairs nekā nevaram palīdzēt.
128. Kā mēs varam palīdzēt dvēselēm šķīstīšanas vietā?
Dvēselēm šķīstīšanas vietā mēs varam palīdzēt ar svēto Mises upuri, lūgšanām un labiem darbiem.
 „Svēts un svētīgs ir prāts, lūgt Dievu par nomirušiem, lai tie tiktu atbrīvoti no grēkiem.”
 (2 Mark. 12, 46).

129. Cik ilgi pastāvēs šķīstīšanas vieta?
 Šķīstīšanas vieta pastāvēs līdz pastara tiesai.
130. Cik ilgi cilvēka miesa paliks zemē?
 Cilvēka miesa paliks zemē līdz pastara dienai,
 kurā Dievs to piecels un savienos ar dvēseli
 uz mūžību.
131. Kas notiks tūlīt pēc mirušo augšāmcelšanās?
 Tūlīt pēc mirušo augšāmcelšanās tiks turēta
 pastara tiesa.
132. Kas turēs pastaro tiesu?
 Pastaro tiesu turēs Jēzus Kristus.

Otrā daļa.

Tikumības mācība.

I. Par baušļiem vispārīgi.

133. Kāds ir galvenais baušlis, kas ietver sevī visus citus baušļus?

Galvenais baušlis, kas ietver sevī visus citus baušļus ir: „Tev būs Dievu savu Kungu milēt no visas savas sirds, no visas savas dvēseles, no visa sava prāta un no visa sava spēka.“ Un tas ir vislielākais un pirmais baušlis.

Bet otrs ir tam līdzīgs: „Tev būs savu tuvāku milēt, kā sevi pašu.“ (Mat. 22, 37, 39.)

134. Ko pavēl mums Dieva mīlestības baušlis?

Dieva mīlestības baušlis pavēl mums milēt Dievu pār visām lietām.

135. Kāpēc Dievu mums jāmil pār visām lietām?

Dievu mums jāmil pār visām lietām tāpēc, ka Jēzus Kristus ir to pavēlējis un tāpēc, ka Dievs ir mūsu Kungs, no kura nāk viss labums.

„Milēsim Dievu, jo Dievs mūs pirmāk ir nomīlējis“. (2 Mat. 10, 37.)

Mēs parādam Dievam savu mīlestību, kad mēs pildam Viņa baušļus.

136. Ko pavēl mums tuvāka mīlestības baušlis?

Tuvāka mīlestības baušlis mums pavēl milēt savu tuvāku kā sevi pašu.

137. Kas ir mūsu tuvāks?

Mūsu tuvāks ir katrs cilvēks, arī mūsu ienaidnieks.

Pestītājs to rāda līdzībā par žēlsirdīgo zamarieti.

138. Kāpēc tuvāku mums jāmīl?

Tuvāku mums jāmīl, tāpēc ka Jēzus Kristus to ir pavēlējis un tāpēc ka tuvāks ir Dieva bērns un līdzība.

„Svētīgi ir tie žēlsirdīgie, jo viņi panāks šēlsirdību“. (Mat. 5, 7.)

II. Dieva baušļi.

139. Kas ir Dieva bauslis?

Dieva bauslis ir cilvēkiem atklāts Dieva prāts, pēc kura viņiem jādzīvo.

140. Cik ir Dieva baušļu?

Dieva baušļu ir desmit.

141. Caur ko Dievs deva savus baušļus?

Dievs deva savus baušļus caur Mozu uz Zinai kalna.

1. „Tev nebūs citus Dievus turēt līdzās Manīm“.

142. Ko Dievs mums pavēl pirmā bauslī?

Pirmā bauslī Dievs mums pavēl uz Viņu ticēt, cerēt un Viņu vienīgi pielūgt.

Kungs Jēzus saka noteikti un skaidri: „Kas netic, tas tiks pazudināts.“ (Mark. 16, 16.)

143. Ko Dievs aizliedz pirmā bauslī?

Pirmā bauslī Dievs aizliedz vienigam Dievam pienācīgo godu atdot citiem.

144. Vaj ir atļauts svētos piesaukt un tiem godu parādīt?

Ja, jo svētie cilvēki ir mūsu aizstāvji pie Dieva un Viņa uzticīgi kalpi.

145. Ko no svētajiem mēs visvairāk godājam?

No visiem svētajiem mēs visvairāk godājam svēto Jaunavu Mariju.

146. Kad vislabāk mēs godājam svētos?

Vislabāk godājam svētos, kad mēs viņu priekšzīmei sekojam.

147. Vai Dieva lūgšana bilžu priekšā nav pret pirmo bausli?

Nekādā ziņā, jo mēs taču nepielūdzam un nepiesaucam bildes, bet Dievu un Dieva svētos, ko bildes mums rāda.

Pret ticību un Dievu grēko tas, kas Dievu neatzīst, kas necenšas savu ticību dziļāk pazīt, kas lasa ticībai naidīgas grāmatas, kas ticības patiesībām runā pretī.

Pret cerību grēko tas, kas izsamist un necer uz Dieva apžēlošanos, vai atkal par daudz paļaudamies uz Dieva žēlsirdību, tīšām grēkos pastāv.

Pret mīlestību grēko tas, kas nepilda Dieva baušļus.

2. „Tev nebūs tā Kunga, sava Dieva vārdu nelietīgi velti valkāt“.

148. Ko aizliedz Dievs ar otro bausli?

Ar otro bausli Dievs aizliedz nelietīgi lietot Savu svētu vārdu.

149. Kad Dieva vārds tiek nelietīgi lietots?

Dieva vārds tiek nelietīgi lietots: 1. necienīgi to izrunājot, 2. Dievu zaimojot, 3. lādot, 4. bez vajadzības dievojoties un nepatiesi zvērot, 5. nepiepildot Dievam doto solījumu.

150. Vai vajadzībā ir atļauts piesaukt Dievu un izrunāt Viņa svēto vārdu?

Vajadzībā piesaukt Dievu un izrunāt Viņa svēto vārdu mums ir pat pienākums.

151. Kas Dievu zaimo?

Dievu zaimo tas, kas par Dievu, Dieva svētajiem jeb citām svētām lietām ar nicināšanu runā jeb domā.

152. Ko mēs daram zvērēdami?

Zvērēdami mēs piesaucam Dievu Visuzinātāju kā liecinieku, ka mēs runājam patiesību.

153. Vai ir atļauts zvērēt?

Nopietnā vajadzībā ir atļauts zvērēt, bet tikai patiesi.

154. Kas zvērē nepatiesi?

Nepatiesi zvērē tas, kas nozvērējis melo.

155. Kā grēko tas, kas nozvērējis melo?

Tas, kas nozvērējis melo, grēko ļoti grūti un par to soda Dievs un cilvēki.

156. Kas ir solījums?

Solījums ir cieša apņemšanās izpildīt, kas Dievam ir miļš un patīkams.

Neviens nav spiests Dievam dot solījumu, bet kad tas ir dots, tad to stingri ir jāizpilda. „Ja tu esi kaut ko solījis, tad nekavējies to izpildīt“. (Spred. 5, 3.)

157. Kas darams, kad doto solījumu nevari izpildīt?

Kad doto solījumu nav iespējams izpildīt, tad vajaga lūgt Baznīcas priekšniecību no tā atbrīvot, jeb vismaz to samikstināt.

3. „Tev būs svētu dienu svētīt“.

158. Ko Dievs mums pavēl ar trešo bausli?

Ar trešo bausli Dievs mums pavēl tā Kunga dienu svētīt.

159. Kuŗa ir tā Kunga diena?

Vecajā Derībā tā Kunga diena bija sestdiena, bet Jaunajā — svētdiena.

Jūdi svētīja un vēl tāgad svētī sestdienu (sabatū), bet mēs kristīgie svinam pirmo dienu nedēļā, svētdienu, jo Kristus svētdienā piecēlās no miroņiem. Jau Apustuļu darbos lasam, kā pirmie

kristīgie pirmā nedēļas dienā sanāca uz „Maizes lašanu“.

160. Kā vajag svētdienu svētīt?

Svētdienā vajag svēto Misi un sprediķi cienīgi klausīties, kā arī atturēties no grūta un pieciešama darba.

161. Kāds ir grūts darbs?

Grūts darbs ir miesīgs darbs, kuŗu parasti strādā kalpi, algadži un amatnieki.

162. Kas ir atļauts svētdienās darīt?

Svētdienā ir atļauts: lasīt, rakstīt, apkopt slimniekus, palīdzēt savam tuvākam nelaimē, kā arī darīt nepieciešamus māju darbus.

163. Kā noziedzas tas, kas svētdienā bez svarīga iemesla neapmeklē Dieva kalpošanu?

Tas, kas svētdienā bez svarīga iemesla neapmeklē Dieva kalpošanu un neizklausās sv. Misi, grēko grūti.

4. „Tev būs savu tēvu un māti godāt“.

164. Ko Dievs pavēl ar ceturto bausli?

Ar ceturto bausli Dievs pavēl bērniem mīlēt un godāt savus vecākus un visās labās lietās būt viņiem paklausīgiem.

Visskaistākais piemērs bērniem ir pats Pestītājs, Viņš bija saviem vecākiem paklausīgs, pat pie krusta koka Viņš gādāja par Savu māti.

165. Kad bērni godā savus vecākus?

Bērni godā savus vecākus, kad tie novēl viņiem labu, kad tie viņiem ir paklausīgi un kad cenšas viņiem izpatikt un vajadzībā palīdzēt.

166. Ko Dievs apsoliņa labiem bērniem?

Labiem bērniem Dievs apsoliņa ilgu mūžu virs zemes un mūžīgu algu debesīs.

„Godā savu tēvu, lai viņa svētība nāk pār tevi un paliek līdz galam“. (Sir. 3, 9, 10.)

167. Ko vēl ceturtais bauslis pavēl?

Ceturtais bauslis vēl pavēl godāt audžu tēvus, apgādniekus, skolotājus, garīgos un laicīgos virsniekus.

168. Kad vecākus un priekšniekus nav jāpaklausa?

Vecākus un priekšniekus nav jāpaklausa, kad tie kautko pavēl, kas ir grēks: jo „vairāk jāpaklausa Dievu nekā cilvēkus“. (Ap. d. 5, 29.)

5. „Tev nebūs nokaut“.

169. Ko Dievs aizliedz ar piekto bausli?

Ar piekto bausli Dievs aizliedz savu tuvāko nonāvēt, to ievainot un ļaunu piemēru tam dot.

170. Vai tikai darbiem ir aizliegts savu tuvāko aizskārt?

Ne tikai darbiem ir aizliegts savu tuvāko aizskārt, bet arī vārdiem, to lādot un lamajot.

171. Vai pret ļaundarītāju ir brīv sevi aizstāvēt?

Pret ļaundarītāju ir brīv sevi aizstāvēt, kaut arī to vajadzētu nonāvēt.

172. Ko vēlamiem, kad lādam?

Kad lādam, tad vēlām savam tuvākam ļaunu.

173. Kas darams, kad esam padarījuši savam tuvākam ko ļauna pie miesas jeb dvēseles?

Kad esam padarījuši ko ļauna savam tuvākam pie miesas jeb dvēseles, tad ļaunums pēc iespējas jāizlabo.

174. Vai ir atļauts nonāvēt dzīvniekus?

Ir atļauts nonāvēt tādus dzīvniekus, kuņi ir noderīgi barībai, kā arī tos, kuņi cilvēkam ir kaitīgi, bet stingri ir aizliegts tos mocīt.

6. „Tev nebūs laulību pārkāpt“.

175. Ko Dievs aizliedz ar sesto bausli?

Ar sesto bausli Dievs aizliedz visādas netīras un nekaunīgas domas, vārdus un darbus.

176. Ko vajag darīt, lai izsargātos no nekaunīgām lietām?

Lai izsargātos no nekaunīgām lietām, tad nevajag aizmirst, ka Dievs visu redz, visu dzird, kā arī nevajag draudzēties ar jauniem cilvēkiem.

„Vai tad jūs nezini, ka jūs esiet Dieva svētīta un Dieva Gars dzīvo iekš jums?“ (1. Kor. 3, 16.)

„To zini un atzīst, ka neviens nešķīstais Kristus valstību neiemantos“. (Evez. 5, 5.)

177. Ko Dievs pavēl ar sesto bausli?

Ar sesto bausli Dievs pavēl visur un arvien šķīsti un kaunīgi uzvesties.

7. „Tev nebūs zagt“.

178. Ko Dievs aizliedz ar septīto bausli?

Ar septīto bausli Dievs aizliedz zagt, laupīt, krāpt, ņemt lielas procentes, un darīt zaudējumu pie tuvāka mantas.

179. Kas zog?

Tas zog, kas sava tuvāka mantu sev piesavina bez tā atļaujas.

178. Kas laupa?

Tas laupa, kas ar varu piesavina sava tuvāka mantu.

181. Kas krāpj?

Tas krāpj, kas savu tuvāku apmāna, no tā ko pirkdams, pārdodams, naudu maksādams u. t. t.

182. Vai ir atļauts paturēt atrastas lietas?

Atrastu svešu lietu jāatdod tās īpašniekam, bet ja tas neatrodas, tad ir atļauts to paturēt.

„Atradi, bet neatdevi, saka sv. Augustins, nozagi“.

Ja atrastās mantas īpašnieku nav iespējams atrast, tad vari to sev paturēt, bet vislābaki to atdod trūcīgiem.

8. „Tev nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāko“.

183. Ko Dievs aizliedz ar astoto bausli?

Ar astoto bausli Dievs aizliedz melot, izlikties, godu laupīt, aprunāt, nepatiesi liecināt un apsūdzēt.

184. Kas melo?

Melo tas, kas runā nepatiesību ar nodomu savu tuvāku apkrāpt.

„Tas velns ir melkulis un visu melu tēvs“.
(Jāņ. 8, 44.)

185. Kas aprunā?

Tas aprunā, kas bez jebkādas vajadzības stāsta par sava tuvāka vājībām un kļūdām.

Tuvāko kļūdas un vainas var atklāt, kad ir vajadzība, lai to izlabotu jeb lai novērstu lielāku ļaunumu.

186. Kas jādara tam, kas savu tuvāku ir apmelojis, aprunājis, jeb pret viņu nepatiesi liecinājis?

Kas savu tuvāku apmelojis, aprunājis, jeb pret to nepatiesi liecinājis, tam nepatiesi izrunāto jeb liecināto jāatsauc un no tam cēlušos zaudējumus jāatlīdzina.

187. Ko Dievs pavēl ar astoto bausli?

Ar astoto bausli Dievs pavēl: arvien runāt patiesību, savaldīt savu mēli un runāt par savu tuvāku arvien visu labu.

9. „Tev nebūs iekārot sava tuvāka sievu“.

188. Ko Dievs aizliedz ar devīto bausli?

Ar devīto bausli Dievs aizliedz par nekaunīgām lietām domāt un tās iekārot.

189. Kāpēc Dievs aizliedz nekaunīgas domas un iekārošanas?

Dievs aizliedz nekaunīgas domas un iekārošanas tādēļ, ka tās noved cilvēku pie tādām pašām runām un darbiem.

190. Vai domas un iekārošanas, kuņas uzmācas cilvēkam pavisam pret viņa gribu, ir grēks?

Nē, tādās domas un iekārošanas, kamēr cilvēks tām nepiekrīt, nav grēks.

„Cik skaista ir šķīstā cilts (savu) tikumu spožumā! Viņš piemiņa ir nemirstīga un atzīta no Dieva un cilvēkiem“. (Gudr. gr. 4, 1.)
Glabā savas sirds nevainību kā vislielāko mantu. Tā padara jau virs zemes tevi līdzīgu engelim un kādreiz ievēdīs tevi debesu valstībā. „Svētīgi ir sirdsšķīstie, jo viņi redzēs Dievu“. (Mat. 5, 8.)

10. „Tev nebūs iekārot nevienu lietu, kas tavam tuvākam pieder“.

191. Ko Dievs aizliedz ar desmīto bausli?

Ar desmīto bausli Dievs aizliedz ka nebūs iekārot sava tuvāka mantu. (P. p. iekārot, to nozagt, jeb citādi nelikumīgi to piesavināt.)

„Zagtu mantu mēs nedrīkstam ēst nedz arī aizskārt“. (Tob. 2, 21.)

192. Vai tad ir grēks vēlēties iegūt labākas lietas nekā mums ir?

Vēlēšanās, iegūt labākas lietas nekā mums ir, likumīgā ceļā, p. p. tās pērkot, nopelnot, nav grēks.

193. Ko vajag darīt, lai mēs slimībā vai vecumā neatrastos trūkumā?

Lai mēs slimībā vai vecumā neatrastos trūkumā, tad vajag strādāt un krāt, kamēr esam jauni un veseli.

194. Ko Dievs pavēl ar desmīto bausli?

Ar desmīto bausli Dievs pavēl atdot to, kas katram pieder un būt apmierinātam ar to, kas ir.

III. Baznīcas baušļi.

195. Vai bez desmīt Dieva baušļiem ir vēl kādi baušļi?

Ja, bez desmīt Dieva baušļiem vēl ir pieci svētās Kristus Baznīcas baušļi.

196. Kas Baznīcai deva tiesību dot baušļus?

Baznīcai deva tiesību dot baušļus viņas Dievišķīgais Dibinātājs, Kungs Jēzus Kristus.

Pestītājs sacīja uz apustuļiem: „Visu to, ko jūs virs zemes saistīsiet, tas būs arī debesīs saistīts“. (Mat. 18, 18.) Tā kā Baznīcai ir tiesības baušļus dot, tad tai ir tiesības arī sodīt. Galvenie Baznīcas sodi ir: 1) Nepielaist pie Sakramentiem, 2) Atšķirt no Baznīcas (Ekskomunika), 3) Noliegt apbedīt pēc Baznīcas likumiem.

1. „Tev būs no Baznīcas noliktās svētku dienas svētīt“.

197. Ko Baznīca pavēl ar pirmo bausli?

Ar pirmo bausli Baznīca pavēl noliktās svētku dienas svētīt tāpat kā svētdienas.

198. Kādas ir no Baznīcas noliktās svētku dienas?

No Baznīcas noliktās svētku dienas ir: 1) Pirmā Ziemas svētku diena (25. dec.), 2) Jauns gads (1. janv.), 3) Trīs Kēniņi (6. janv.), 4) Kunga Jēzus debeskāpšanas diena, 5) Vissvētākā Sakra-

menta svētki, 6) sv. Jaunavas Marias bezvainīga ieņemšana, 7) sv. Jaunavas Marias debesis uzņemšana, 8) Sv. Apustuļu Pētera un Pāvila un 9) Visu Svēto diena, 10) Sv. Jāzepa diena.

Bez tām Rīgas archidiecezē ir svinamas: 1) Sv. Jaunavas Marias dzimšanas (8. sept.), 2) Šķīstīšanas (2. febr.) un 3) Pasludināšanas (25. martā) dienas.

199. Kāpēc Baznīca iecēla svētku dienas?

Baznīca iecēla svētku dienas, lai atdotu godu Jēzum Kristum, sv. Jaunavai Mariai un citiem Dieva svētiem.

200. Kas grēko pret pirmo Baznīcas bausli?

Pret pirmo Baznīcas bausli grēko tas, kas svētku dienās bez nopietnas vajadzības grūti strādā.

2. „Tev būs svētdienās un svētku dienās sv. Misi cienīgi klausīties“.

201. Ko pavēl Baznīca ar otro bausli?

Ar otro bausli Baznīca pavēl svētdienās un svētku dienās svētu Misi cienīgi klausīties.

202. Kas sv. Misi klausās cienīgi?

Sv. Misi klausās cienīgi tas, kas sv. Mīsei ir dievbijīgi klāt un tās laikā sargājas domāt par laicīgām lietām.

203. Kam ir pienākums svētdienās un svētku dienās sv. Misi klausīties?

Sv. Misi klausīties svētdienās un svētku dienās ir pienākums ikvienam katoļu kristīgam, kurš beidzis savu septīto dzīves gadu.

204. Kas ir brīvs no sv. Mises klausīšanās?

No sv. Mises klausīšanās ir brīvi: slimnieki, māju un bērnu uzraugi, jeb kam aiz kāda cita svarīga iemesla nav iespējams atnākt baznīcā.

205. Kā grēko tas, kas bez svarīga iemesla svētdienā jeb svētku dienā neuzklausās sv. Misi?

Tas, kas svētdienās jeb svētku dienās bez svarīga iemesla neuzklausās sv. Misi, grēko grūti.

3. „Tev būs noliktās gavena dienas gavēt“.

206. Ko Baznīca pavēl ar trešo bausli?

Ar trešo bausli Baznīca pavēl ievērot noliktos gavenus.

207. Kāpēc Baznīca pavēlēja dažas dienas gavēt?

Baznīca pavēlēja dažas dienas gavēt, lai cilvēki vieglāk savaldītu savas miesas kāribas un lai cik necik atlīdzinātu Dievam par saviem grēkiem.

208. Kādas ir tās no Baznīcas noliktās gavena dienas?

No Baznīcas noliktās gavena dienas ir: 1) Piektdienas, kuŗas, atturoties no gaļas ēdieniem, ir atļauts ēst cik reizes vien griŗbās dienā, piena, sviesta, olu un pat ar taukiem vāŗitus ēdienus; 2) Pelnu dienā, Lielā gavena piektdienās un sestdienās, gada ceturkŗņu treŗdienās, piektdienās un sestdienās, Vasaras svētku, sv. Jaunavas Marias debesīs uzņemŗanas, Visu Svēto un Ziemas svētku vigiliŗjās var ēst tos paŗus ēdienus, kādus brīv ēst visās piektdienās, bet tikai trīs reizes dienā, tas ir: pusdienā līdz sātei, rītā un vakarā jāaprobeŗojas ar mazāku azaidu, pieturoties pie vietēŗjā paraduma; 3) Lielā gavena pirmdienās, otrdienās, treŗdienās un ceturtdienās ir atļauts ēst gaļas ēdienus, bet tikai pusdienā līdz sātei, turpretī rītā un vakarā uzkost pēc vietēŗjā paraduma; 4) Lielo sestdienu pusdienas laikā beidzās lielais gavenis; 5) Lielā gavena svētdienās un no Baznīcas noliktās svētku dienās ir atļauts visu ko ēst bez jebkāda aprobeŗojuma; 6) Vigiliŗjas, kuŗas iekŗŗt svētdienās, zūd.

209. Vai visiem katoļu kristīgiem pienākums gavēt?

Ja, stingri gavēt ir pienākums visiem katoļu kristīgiem, sākot no 21. dzīves gada, bet attureties no gaļas ēdieniem, neierobežojot sevi ēdamo vielu daudzuma ziņā, ir pienākums jau no 7. dzīves gada.

210. Kas atsvabinā no gavēšanas?

No gavēšanas atsvabinā: grūts darbs, slimība, nabadzība, agra jaunība, liels vecums.

211. Kas ir darams tiem, kam nav iespējams gavēt?

Kam gavēt nav iespējams, tiem jālūdz savam dvēseļu ganam atļauja un gavena vietā tiem jādara citi labi darbi.

4. „Tev būs vismaz vienu reizi gadā savus grēkus izsūdzēt un Lieldienas laikā ta Kunga Miesu un Asini cienīgi baudīt“.

212. Ko pavēl Baznīca ar ceturto bausli?

Ar ceturto bausli Baznīca pavēl visiem vismaz vienu reizi gadā izsūdzēt savus grēkus un Lieldienas laikā saņemt Tā Kunga Miesu un Asini.

213. Cik gadus veciem bērniem jāpieņem grēku izsūdzēšanas un Vissvētākais Sakraments?

Tiklīdz tie sasnieguši prāta gadus. Apm. 7. 8. g.

214. Ko nozīmē bausļa vārds „vismaz“ vienu reizi gadā?

Bausļa vārds „vismaz“ vienu reizi gadā nozīmē, ka Baznīca vēlas, ka visi kristīgi pēc iespējas jo bieži pieņemtu sv. Sakramentus.

5. „Tev būs palīdzēt uzturēt savu baznīcu un tās kalpus“. „Un tev nebūs aizliegtos laikos turēt kāzas, kā arī citas izpriecas sarīkot“.

215. Ko pavēl pēdējais Baznīcas bauslis?

Pēdējais Baznīcas bauslis pavēl visiem kristīgiem, katram pēc savas iespējas, palīdzēt uzturēt savu baznīcu, tās kalpus, kā arī visādas labdarības iestādes, kuŗas atrodas pie tās.

216. Ko aizliedz Baznīca ar piekto bausli?

Ar piekto bausli Baznīca aizliedz adventes un Lielā gavena laikā sarīkot kāzas ar dzīrēm, kā arī dažādas citas izpriecas jeb tanīs ņemt dalību.

IV. Baušļu pārkāpšana jeb grēks.

217. Ko padaram, kad pārkāpjam Dieva vai Baznīcas baušļus?

Kad pārkāpjam Dieva vai Baznīcas baušļus, Dieva priekšā noziedzamies, jeb padaram grēku.

218. Vai arvien baušļa pārkāpšana ir grēks?

Nē, tikai tīša un apzinīga baušļa pārkāpšana ir grēks.

219. Kā varam grēku padarīt?

Grēku varam padarīt: domām, vārdiem, darbiem, un caur labu darbu pamešanu, kuŗus mums bij pienākums darīt.

220. Vai visi grēki ir vienādi?

Nē, vieni ir grūti jeb nāvīgi grēki, citi ir viegli jeb dienišķi.

Pestītājs salīdzinā dažus grēkus ar baļķi, dažus atkal ar skabargu.

221. Kādēļ dažus grēkus sauc par nāvīgiem?

Dažus grēkus sauc par nāvīgiem tādēļ, ka tie nonāvē dvēseli, nolaupīdami viņai Dieva zēlastību.

Grēcinieks priekš Dieva ir miris.

222. Kad padaram grūtu jeb nāvīgu grēku?

Grūtu jeb nāvīgu grēku padaram, kad Dieva jeb Baznīcas bausli pārkāpjam lielā lietā ar pilnu apziņu un piekrišanu.

223. Kad padaram vieglu jeb dienišķu grēku?
Vieglu jeb dienišķu grēku padaram, kad Dieva jeb Baznīcas bausli pārkāpjām mazā lietā, vai arī lielā, bet bez pilnīgas apziņas un piekrišanas.
224. Kādu sodu nopelnām par nāvīgu grēku?
Caur nāvīgu grēku pazaudējam Dieva žēlastību debesīs un nopelnām mūžīgu sodu ellē.
225. Kādu sodu nopelnām par dienišķīgu grēku?
Par dienišķīgu grēku nopelnām laicīgu sodu šinī dzīvošanā, vai šķīstīšanas vietā.
226. Kādi ir galvenie grēki?
 Skaties 10 lapp. Nr. 24.
227. Kad kārdināšana ir grēks?
Kārdināšana ir grēks, kad ļaunām iegribēšanām labprāt piekrītam.
 „Esiet modri un lūdziet Dievu, lai jūs neiekristu kārdināšanā“. (Mat. 26, 41.)

V. Baušļu turēšana.

228. Vai pietiek ar to, ka mēs sargājamies no grēkiem?
Nē, ar to vēl nepietiek, ka mēs sargājamies no grēkiem, mums jādara arī labus darbus.
 „Ikviens koks, kas nenes labus augļus, tiks nocirsts un ugunī iesviests“. (Mat. 7, 19.)
229. Kādi labi darbi mums vispirms jādara?
Vispirms mums jādara tie labi darbi, kurus pavēl mums darīt Dieva un Baznīcas baušļi, kā arī tie, kurus prasa mūsu pienākums.
230. Kādi ir Dievam vispatīkamākie labie darbi?
Dievam vispatīkamākie darbi ir: 1) lūgšana, 2) gavēšana un 3) dāvanu došana nabagiem.
 „Lūgšana ar gavēšanu un dāvanu došanu ir labāka nekā naudas bagātību krāšana“. (Tob. 12, 8.)

231. Kā mēs varam padarīt labus darbus pie sava tuvāka?

Pie sava tuvāka mēs varam padarīt labus darbus, strādādami garīgos un miesīgos žēlsirdības darbus.
Skat. 10 lapp. Nr. 20.

a) Tikumi jeb labas ierašas.

232. Ko mēs iemantojam, atkārtodami kādu labu darbu?

Kādu labu darbu atkārtodami mēs iemantojam tikumu jeb labu ierašu.

233. Kādi ir dievišķīgie tikumi?

Dievišķīgie tikumi ir: ticība, cerība un mīlestība.

Šie trīs tikumi tiek saukti par dievišķīgiem tikumiem, jo tie nāk no Dieva un cilvēku ved pie Dieva.

234. Cik ir pamata tikumu?

Pamata tikumi ir četri: 1) gudrība, 2) taisnība, 3) sātība, 4) drosme.

235. Bez četriem pamata tikumiem, kādi vēl ir galvenie tikumi?

Skaties 10 lapp. Nr. 21.

b) Kristīgā pilnība.

236. Ko sasniedzam, piesavinādami sev arvien vairāk kādu tikumu?

Piesavinādami sev arvien vairāk kādu tikumu, sasniedzam kristīgo pilnību.

237. Ko vajag mums darīt, lai kļūtu arvien pilnīgāki?

Lai mēs kļūtu arvien pilnīgāki, tad mums arvien labāk ir jācenšas piepildīt sava aicinājuma pienākumus.

238. Kad vislabāk piepildīsim savus pienākumus?

Savus pienākumus vislabāk piepildīsim, kad arvien turēsimies pie stingras kārtības.

Celies arvien agri un agri ej gulēt; ar lūgšanu celies, strādā savu darbu un ar lūgšanu ej vakarā gulēt.

Visu tikumu un kristīgās pilnības priekšzīme ir Jēzus Kristus. Viņš saka: „Es esmu pasaules gaisma, kas Man seko, tas nestaigā tumsībā, bet iemantos dzīvības gaismu“. (Jāņ. 2, 12.)

Trešā daļa.

Svētie Sakramenti un lūgšana.

239. Vai mēs paši saviem spēkiem iespējam izsargaties no grēkiem un izpestīt savu dvēseli?

Nē, priekš tam ir vajadzīga Dieva žēlastība.

240. Kas ir Dieva žēlastība?

Dieva žēlastība ir iekšējā palīdzība, kuru saņemam no Dieva, lai mēs varētu svēti kļūt.

241. Kas Dieva žēlastību mums izpelnīja?

Dieva žēlastību mums izpelnīja Jēzus Kristus caur savām ciešanām un nāvi.

„Es visu iespēju tanī, kas mani dara stipru“ saka sv. Pāvils apustuls. (Vīlip. 4, 13.)

242. Kādi līdzekļi mums sevišķi jālieto Dieva žēlastības sasniegšanai?

Dieva žēlastības sasniegšanai mums jālieto svētie sakramenti un lūgšanas.

Dieva žēlastība ir divejāda: stiprinoša un svētdaroša. Pirmā — apgaismo mūsu prātu, lai mēs varētu pazīt, kas ir labs un kas ļauns; tā stiprina arī mūsu gribu labos darbos un pasargā no ļauna. Otrā — tīra mūs no grēkiem, padara mūs svētus un par Dieva bērniem. To iemantojam caur kristības un grēku vaidēšanas Sakramentiem.

I. Svētie Sakramenti.

243. Kas ir sakraments?

Sakraments ir redzama, no Jēzus Kristus iestādīta zīme, caur kuru mēs panākam neredzamu žēlastību.

244. Kas pie ikviena sakramenta pieder?

Pie ikviena sakramenta pieder trīs lietas:

- 1) redzama zīme, 2) Jēzus Kristus iestādīšana, 3) neredzama žēlastība.**

Par piemēru pie kristības: redzama zīme ir ūdens, eļļa; Jēzus Kristus iestādīšana: „Ejat un kristiet Dieva Tēva, un Dēla, un Svētā Gara vārdā“; neredzama žēlastība — ir iedzimtā grēka deldēšana.

245. Cik sakramentu Jēzus Kristus iestādīja?

Jēzus Kristus iestādīja septiņus sakramentus. Skatees 8. lapp. Nr. 15.

246. Kādi sakramenti deldē nāvīgu grēku?

Nāvīgu grēku deldē kristība un grēku izsūdzēšanas sakraments.

247. Kādus sakramentus var tikai vienu reizi saņemt?
Tikai vienu reizi var saņemt: 1) kristību,
2) iestiprināšanu, un 3) priesterību.

1. Kristība.

248. Kuŗš ir pirmais un visvajadzīgākais sakraments?
Pirmais un visvajadzīgākais sakraments ir kristība.
249. Kāpēc kristība ir pirmais sakraments?
Kristība ir pirmais sakraments, tāpēc kā bez tās nevar saņemt nevienu citu sakramentu.
250. Kāpēc kristība ir visvajadzīgākais sakraments?
Kristība ir visvajadzīgākais sakraments tāpēc, kā bez kristības cilvēks nevar kļūt pestīts.
251. Kas ir kristība?
Kristība ir sakraments, kas caur ūdeni un Dieva vārdu deldē kā iedzimto, tā arī visus citus pirms kristības padarītos grēkus.
252. Ko vēl kristība deldē?
Kristība vēl deldē mūžīgu un laicīgu sodu par grēkiem.
253. Ko mēs caur kristības sakramentu saņemam?
Caur kristības sakramentu mēs iemantojam Dieva žēlastību un tiesību kļūt debesīs.
254. Kad cilvēku ir jakrista?
Cilvēku ir jakrista tūlīt pēc piedzimšanas.
255. Kā sauc cilvēku, kas saņēmis kristību?
Cilvēku, kas saņēmis kristību, sauc par kristīgu.
256. Kur iet tūlīt pēc kristības nomiruŗa cilvēka dvēsele?
Tūlīt pēc kristības nomiruŗa cilvēka dvēsele iet debesīs.

257. Kas var kristīt?

Kristīt var priesteris, bet vajadzībā ar ūdeni var kristīt ikviens cilvēks.

258. Kā jākrīsta ar ūdeni?

Kristot ar ūdeni jālej bērnam uz galvu krusta veidā ūdens un reizē jāsaka vārdi: (šeit jāsaka kristamā vārds) „Es tevi kristu Dieva Tēva, un Dēla, un Svētā Gara vārdā“.

259. Kāds ir krusta vecāko pienākums?

Krusta vecāko pienākums ir gādāt par bērnu tā vecākiem nomirstot.

260. Kas var būt par krusta vecākiem?

Par krusta vecākiem var būt tikai labi katoļu kristīgie, jo citādi viņi neizpildīs savu pienākumu.

Bērna vārdā krusta vecāki sola atsacīties no velna, visas viņa lepības un visiem viņa darbiem, apliecina ticību uz Trīsvienīgo Dievu un apsola uzticīgi turēt katolisko mācību.

2. Iestiprināšana.

261. Kas ir iestiprināšana?

Iestiprināšana ir sakraments, kas pavairo iekš mums Dieva žēlastību un piešķir mums svētā Gara dāvanas, lai mēs kļūtu stipri ticībā un kristīgā pilnībā.

262. Kādas ir Svētā Gara dāvanas?

Svētā Gara dāvanas ir: 1) gudrība, 2) saprašana, 3) padoms, 4) stiprums, 5) zināšana, 6) Dieva mīlestība jeb dievbijība, 7) Dieva bijāšana.

„Un tad Pēters un Jānis lika uz tiem savas rokas un tie saņēma Sv. Garu“. (Ap. d. 8, 17.)

263. Vai iestiprināšana ir nepieciešami vajadzīga priekš pestīšanas?

Priekš pestīšanas iestiprināšana nav nepieciešami vajadzīga, bet tā ir ļoti noderīga.

264. Kā vajag sagatavoties uz iestiprināšanas sakramenta saņemšanu?

Sagatavojoties uz iestiprināšanas sakramenta saņemšanu vajadzīga: 1) apņemšanās iestiprināšanu saņemt, 2) jāprot pirmās mācības ticībā, 3) jāatrodas Dieva žēlastības stāvoklī, 4) jālūdz Svētais Gars, ka Tas piešķirtu savas dāvanas.

265. Kas var iestiprināt?

Iestiprināt var bīskaps, kā apustuļu pēcnācējs.

3. Jēzus Kristus Miesa un Asins jeb Vissvētakais Sakraments.

266. Kas ir Vissvētakais Sakraments?

Vissvētakais Sakraments ir patiesa Kunga Jēzus Kristus Miesa un Asins zem maizes un vīna zīmēm.

267. Kā Jēzus iestādīja Vissvētāko Sakramentu?

Jēzus iestādīja Vissvētāko Sakramentu pēdējā vakariņu laikā, kad Viņš ņēma maizi, to svētīja, lauza un deva apustuļiem, sacīdams: „Nemiet un ēdiet, šī ir Mana Miesa“. Pēc tam Viņš ņēma bļķeri ar vīnu, to svētīja un sniedza saviem mācekļiem un sacīja: „Dzeriet visi no tā, šis ir Manas Asinis Jaunā Derībā. Dariet to Mani pieminēdami“. (Mat. 26).

268. Kam Jēzus deva varu to pašu darīt?

Jēzus deva varu to pašu darīt Saviem apustuļiem un viņu pēcnācējiem priesterības amatā — bīskapiem un priesteriem.

269. Kad bīskapi un priesteri izlieto šo varu?

Bīskapi un priesteri izlieto šo varu sv. Mises upurī.

270. Kādam nolūkam Jēzus iestādīja Vissvētāko Sakramentu?

Jēzus iestādīja Vissvētāko Sakramentu, lai tas būtu par pastāvīgu Jaunās Derības upuri un mūsu dvēselēm par barību.

271. Kad Jēzus par mums upurējās?

Vispirms Jēzus upurējās par mums pie krusta koka un tagad Viņš uzupurējas svētajā Mises upurī.

a) Svēta Mise.

272. Kas ir upuris?

Upuris ir redzama dāvana, kuŗa Dievam tiek upurēta, lai Viņam parādītu godu un lai Viņu pielūgtu.

Upuri arvien ir bijuši. Vecajā Derībā Dievs pats bija pavēlējis upurēt, gan asinainus, gan bezasinainus upurus. Upurēšanas mērķis bija, lai Dievu pagodinātu (Ābels), Viņam pateiktos (Noas), Viņu pielūgtu (Elias) jeb lai Viņu pār-lūgtu (Makabiešu Jūdas). Bet visi Vecās Derības upuri bija nepilnīgi, jo nepilnīga bija upura dāvana, nepilnīgs bija arī pats upurētājs.

273. Kas ir svētais Mises upuris?

Svētais Mises upuris ir krusta upura piemiņa un patiess Jaunās Derības upuris.

Šis upuris ir pilnīgs upuris un Dieva priekšā tam ir bezgalīga vērtība, jo Jēzus Kristus, pats Dieva Dēls tanī ir upura dāvana un upura priesters.

274. Kas iestādīja sv. Mises upuri?

Svēto Mises upuri iestādīja Jēzus Kristus pēdējā vakariņa laikā.

„Šī ir Mana Miesa, kas par jums tiek nodota“, „Šis ir Manas Asinis, kas par jums un daudziem tiek izlietas grēku piedošanā. Dariet to Mani pieminēdami“. Jēzus upurēja Savu Miesu un Asinis un pavēlēja saviem apustuļiem šo upuri

Sev par piemiņu pastāvīgi atkārtot. Tādēļ Katoliskā Baznīca no tā laika sv. Mises upuri arvien upureja.

275. Kāda ir starpība starp sv. Mises upuri un upuri pie krusta?

Upuris pie krusta bij asiņains, sv. Mises upuris ir bezasiņains.

276. Kas svētā Misē upurējas?

Svētā Misē upurējas Jēzus Kristus zem maizes un vīna zīmēm.

277. Kādam nolūkam svētā Misē tiek upurēta?

Svētā Misē tiek upurēta: 1) lai Dievu pielūgtu, 2) lai Viņu aizlūgtu, 3) lai Viņam pateiktos par saņemtām žēlastības dāvanām, 4) lai izlūgtu jaunas žēlastības dāvanas.

Sv. Mises upuris tiek upurēts par visiem ticīgajiem, kā par dzīviem, tā arī nomirušiem.

278. Kas notiek ar maizi un vīnu pēc to pārvēršanās jeb konsekrācijas?

Maize un vīns top pārvērsti par Jēzus Kristus Miesu un Asinīm.

279. Vai pēc pārvēršanās vēl paliek maize un vīns?

Nē, pēc pārvēršanās uz altara atrodas tikai maizes un vīna zīmes.

280. Kādas ir maizes un vīna zīmes?

Maizes un vīna zīmes ir: ārējais izskats, garša, krāsa un smarža.

281. Vai zem maizes zīmēm ir tikai Miesa un zem vīna zīmēm ir tikai Asinis?

Nē, kā zem maizes, tā arī zem vīna zīmēm ir viss Jēzus Kristus.

Piedalīties dievbijīgi, cik bieži vien ir iespējams, sv. Mises upurī. Nekas nav par to svētāks un diženāks.

b) Dieva galds jeb svētā Komunija.

282. Kad Vissvētākais Sakraments top par mūsu barību?

Vissvētākais Sakraments top par mūsu barību svētā Komunijā, tas ir, kad mēs Vissvētāko Sakramentu baudam zem maizes zīmēm.

Sv. Komunija savieno mūs visciešāki ar Jēzu Kristu. Vārds „Komunija“ nozīmē savienošānu.

283. Ko mēs svētā Komunijā saņemam?

Svētā Komunijā mēs saņemam Jēzu Kristu kā Dievu un cilvēku.

284. Vai tad ikvienā sv. Komunijas daļiņā jeb Komunikantā ir klāt Jēzus Kristus?

Ja, ikvienā, pat vismazākā sv. Komunijas daļiņā Jēzus Kristus ir klāt kā Dievs un cilvēks.

285. Vai tad tikpat daudz ir Jēzus Kristus personu, cik ir sv. Komunijas daļiņu?

Visās sv. Komunijas daļiņās ir viena vienīga Jēzus Kristus persona.

286. Vai kad priesteris sv. Komuniju lauž, viņš lauž arī Jēzus Miesu?

Nē, priesteris lauž tikai zīmes, Jēzus Miesa turpretī paliek ikvienā daļiņā vesela.

287. Cik ilgi Jēzus paliek sv. Komunijā?

Jēzus paliek sv. Komunijā tik ilgi, kā mēr uzglabājās maizes un vīna zīmes.

288. Vai mēs ar savu prātu varam izprast un savām acīm redzēt Pestītāja klātbūtni sv. Komunijā?

Nē, tas mums nav iespējams, bet mums tas ir jātic, jo tā mācīja Kristus.

289. Vai mums ir pienākums baudīt Pestītāja Miesu un Asini svētā Komunijā?

Ja, jo to Pestītājs pavēlēja darīt.

„Patiesi, patiesi es jums saku, ja jūs Cilvēka Dēla Miesu ne-ēdīsiet un Viņa Asinis nedzersiet, tad iekš jums nebūs dzīvības“. (Jāp. 6, 54.)

290. Zem kādām zīmēm Katoliskā Baznīca pasniedz sv. Komuniju?

Katoliskā Baznīca pasniedz sv. Komuniju tikai zem maizes zīmēm.

Tas pilnīgi pietiekoši, jo Kristus zem abām zīmēm ir viss klāt.

291. Kāpēc Katoliskā Baznīca pasniedz svēto Komuniju tikai zem maizes zīmēm?

Katoliskā Baznīca pasniedz sv. Komuniju tikai zem maizes zīmēm: 1) jo svētās Asinis būtu grūti

uzglabājamās un pie izdališanas viegli tās varētu izlaistīt, 2) jo dzeršana no viena biķera ir daudzām pretīga.

Tādēļ jau visvecākajos laikos daudzi kristīgi, p. p. slimi, ieslodzītie cietumos, vientuļi, saņēma sv. Komuniju tikai zem maizes zīmēm.

292. Kad ir pienākums baudīt sv. Komuniju?

Svētu Komuniju ir pienākums baudīt vismaz vienu reizi gadā Lieldienas laikā, kā arī grūtā slimībā.

293. Cik bieži ieteicams baudīt sv. Komuniju?

Svētu Komuniju ieteicams visbiežāk baudīt.

294. Kā jāsaģatavojas uz tā Kunga Mielastu?

Uz tā Kunga Mielastu saģatavojoties:

- 1) jāprot pirmās mācības ticībā;
- 2) jābūt brīvam no nāvīgā grēka, ko var panākt caur grēku vaidēšanas sakramentu.

295. Kā jāsaģatavo miesa uz tā Kunga Mielastu?

Kas attiecas uz miesu, tad: 1) no pusnakts sākot neka nav brīv ēst un dzert, 2) pieklājīgi un tīri jāapgērbjas.

296. Kā noziedzas tas, kas iedrošinās svēto Komuniju necienīgi baudīt?

Tas, kas iedrošinās svēto Komuniju necienīgi baudīt, apģana vislielāko svētumu un noziedzas pret to kā zaglis.

Sv. Apustuls Pāvels saka: „Kas necienīgi šo Maizi ēd jeb tā Kunga biķeri dzer, tas tiks tiesāts“. (I. Kor. 11, 27.)

297. Ko saņemam, kad svētu Komuniju cienīgi baudam?

Kad svētu Komuniju cienīgi baudam, mēs saņemam Dieva žēlastības dāvanas, kas mūs stiprina pret ļaunu, deldē dienišķus grēkus un pasargā no grūtiem grēkiem.

Pestītājs saka: „Kas ēd Manu Miesu un dzer Manas Asinis, tam ir mūžīga dzīvošana un es to piecelšu pastara dienā“. (Jāņ. 6, 56.)

298. Kas drīkst baudīt sv. Komuniju paēdis?

Paēdis sv. Komuniju drīkst baudīt grūtā slimībā.

299. Kas jāsaka īsi pirms sv. Komunijas baudīšanas?

Īsi pirms sv. Komunijas baudīšanas, sitot trīs reizes pie krūtīm, jāsaka: „Ak Kungs, es neesmu cienīgs, lai Tu nāktu manā sirdī, bet saki vienu vārdu un mana dvēsele tiks pestīta“.

300. Kā jāizturas pēc tā Kunga Mielasta?

Pēc tā Kunga Mielasta vajag vismaz kādu ceturtdaļu stundas pavadīt Dieva lugšanā un Viņam pateikties, kā arī visu dienu izturēties godīgi un dievbijīgi.

4. Grēku izsūdzēšana.

301. Kas ir grēku izsūdzēšanas jeb grēku vaidēšanas sakraments?

Grēku izsūdzēšanas sakraments ir sakraments, kurā priesteris Dieva vietā piedod grēkus, kad grēcinieks tos no sirds nožēlo, vaļsirdīgi tos izsūdz un stipri apņemās par tiem gandarīt.

302. Vai grēku izsūdzēšanas sakraments ir nepieciešami vajadzīgs?

Grēku izsūdzēšanas sakraments ir nepieciešami vajadzīgs visiem tiem, kas pēc kristības grūtā grēkā krituši.

303. Kā Kristus grēku izsūdzēšanas sakramentu iestādīja?

Grēku izsūdzēšanas sakramentu Kristus iestādīja pēc Savas augšāmcelšanās uz apustuļiem pūzdams un sacīdams: „Sapemiet Svēto Garu, kam jūs grēkus piedosiet, tiem tie ir piedoti, kam jūs tos paturēsiet, tiem tie ir paturēti“. (Jāņ. 20, 22, 23.)

304. Kas pēc apustuļiem mantoja varu grēkus piedot?
Pēc apustuļiem mantoja varu grēkus piedot viņu pēcteči priesterībā — bīskapi un priesteri.
305. Kas ir jāpilda, lai grēku piedošanu panāktu?
Lai grēku piedošanu panāktu, ir jāizpilda pieci nosacījumi. Skat. 9. lapp. Nr. 16.
306. Vai caur grēku izsūdzēšanas sakramentu varam panākt visu grēku piedošanu?
Caur grēku izsūdzēšanas sakramentu varam panākt visu, pēc kristības padarīto grēku atļaišanu.
- Labā, vaļširdīga bikts ir liela Dieva žēlastība. Priekš tam ir vajadzīgs, ka Svētais Gars mums palīdz. Tādēļ, vispirms no visas sirds lūdz: Nāc, Svētais Gars un palīdzi man, lai es savus grēkus atzīstu, no sirds tos nožēloju, vaļširdīgi tos atzīstu un savu dzīvi patiesi laboju. Amen.

a) Sirdsapziņas izmeklēšana.

307. Kas ir sirdsapziņas izmeklēšana?
Sirdsapziņas izmeklēšana ir savu grēku nopietna pārdomāšana un to atzīšana.
308. Ar ko jāiesāk sirdsapziņas izmeklēšana?
Sirdsapziņas izmeklēšana jāiesāk, piesaucot Svēto Garu.
309. Kā vislabāk var atcerēties un saskaitīt savus grēkus?
Vislabāk var grēkus saskaitīt, pārdomājot Dieva un Baznīcas baušļus un dažādas grēku šķiras, atceroties tās vietas, kurās esam bijuši un tās personas, ar kurām esam satikušies.
310. Kā vajag sirdsapziņu izmeklēt?
Sirdsapziņu vajag izmeklēt pamatīgi.

311. Kad sirdsapziņas izmeklēšana ir pamatīga?
 Sirdsapziņas izmeklēšana ir pamatīga, kad grēcinieks atceras visus savus grēkus, kādus viņš ir padarījis domām, vārdiem un darbiem, kā arī galvenos grēku apstākļus.
312. Kas ir grēku apstāklis?
 Grēku apstāklis ir tas, kas ievērojami grēku palielina vai atkal to pamazina.
 Par piemēru, tas apstāklis, ka zādzība izdarīta baznīcā, padara grēku par lielāku. Nolādēt jeb aizkārt savus vecākus ir nesalīdzināmi lielāks grēks, nekā to pašu izdarot pie citiem saviem tuvākiem.
313. Ko vajag darīt, kad grēku skaitu grēcinieks nevar atcerēties?
 Grēcinieks, nevarēdams atcerēties, cik reizes kādu grēku ir padarījis, lai saskaita, cik daudz maz reizes tas tika padarīts dienā, nedēļā, mēnesī.

b) Grēku nožēlošana.

314. Ko vajag darīt pēc grēku saskaitīšanas?
 Pēc grēku saskaitīšanas vajag tos nožēlot.
315. Kas savus grēkus nožēlo?
 Savus grēkus nožēlo tas, kam patiesi sāp sirds par padarītiem grēkiem un sajūt pret tiem riebumu.
316. Vai bez grēku nožēlošanas grēki nevar tikt piedoti?
 Nē, grēku nožēlošana ir tik vajadzīga, ka tās vietu nekas nevar aizpildīt
317. Cik dažāda ir grēku nožēlošana?
 Grēku nožēlošana ir divejāda: pilnīga un nepilnīga.
318. Kad grēkus nožēlojam pilnīgi?
 Grēkus nožēlojam pilnīgi, kad to daram Dieva dēļ, jo esam apkaitinājuši savu vislabāko Kungu.

319. Kad nožēlojam grēkus nepilnīgi?

Nepilnīgi grēkus nožēlojam, kad par tiem mums sāp sirds, jo esam caur tiem pazaudējuši debesis un nopelnījuši mūžīgo sodu.

320. Vai pietiek ar nepilnīgu grēku nožēlošanu, lai grēki tiktu piedoti?

Nepilnīga grēku nožēlošana pietiek, lai caur biktī grēku piedošānu panāktu.

321. Kad nepieciešami ir vajadzīgs ierosināt sevī pilnīgu grēku nožēlošanu?

Pilnīgu grēku nožēlošanu nepieciešami ir vajadzīgs ierosināt nāves briesmās, kad grūtus grēkus izsūdzēt nav iespējams.

322. Kā vislabāk grēcinieks var ierosināt grēku nožēlošanu?

Vislabāk grēku nožēlošanu var ierosināt, kad pārdomājam, cik Dievs pret cilvēkiem ir labs, cik bagātīgi. Viņš atmaksā labiem cilvēkiem debesis un kā ļaunus Viņš soda ellē.

c) Cieša apņemšanās vairs negrēkot.

323. Kas ir cieša apņemšanās vairs negrēkot?

Cieša apņemšanās vairs negrēkot ir nopietna vēlēšanās savu dzīvi labot un no grēkiem sargaties.

324. Kas cieši apņemas vairs negrēkot?

Cieši apņemas vairs negrēkot tas:

- 1) kas piedod saviem ienaidniekiem,
- 2) kas gatavs atlīdzināt savam tuvākam padarītos zaudējumus.
- 3) kas sargājas no izdevības grēkot.

„Kas sit pie krūtīm, bet savu dzīvi neizlabo, tas tikai dziļāk iesit savus grēkus savā sirdī, neka nepalīdzēs vaimanas, ja grēkot nepārstāsi, neka nepalīdzēs lūgšanas dēļ grēku atlaišanas, ja atgriezīsīmies tanīs pašos netikumos“, saka sv. Augustīns.

325. Kā ierosina sevī nožēlošanu par grēkiem un apņemšanos no tiem sargāties?

Ak, mans Dievs, no visas sirds nožēloju, ka Tevi, Vislabāko manu Tēvu un Labdari, saviem grēkiem esmu apkaitinājis. Cieši apņemos vairs negrēkot, Tev uzticīgi kalpot un Tevi mīlēt. Palidzi man, ak Dievs, caur Jēzu Kristu mūsu Kungu. Amen.

326. Ko sauc par izdevību uz grēku?

Par izdevību uz grēku sauc katru lietu, vietu un personu, kas mūs pavedina grēkot.

327. Ko vajag darīt pēc ciešas apņemšanās vairs negrēkot?

Pēc ciešas apņemšanās vairs negrēkot, vajag grēkus izsūdzēt.

d) Grēku atzišana.

328. Kas ir grēku atzišana?

Grēku atzišana ir padarīto grēku vaļsirdīga atzišana priesterim, ar nolūku dabūt no tā grēku piedošanu.

329. Kāpēc mums grēkus jāatzīst priesterim?

Grēkus mums jāatzīst tādēļ priesterim, jo Kristus to ir pavēlējis, sacīdams: „Kam jūs grēkus piedosiet, tiem tie tiks piedoti, un kam jūs tos paturēsiet, tiem tie būs paturēti“.

Pēc Kristus vārdiem priesterim ir vara vai nu grēkus piedot, vai nu tos paturēt. Bet lai viņš zinātu, vai tos var piedot, vai paturēt (nepiedot), tad priesterim grēkus jāpasaka. Priesteris ir tiesnesis un dvēseles ārsts. Kā tiesnesis var tiesāt, ja viņš nezina, kas noticis? Kā ārsts var ārstēt, ja slimnieks nepasaka, kas viņam sāp. Bikts ir tikpat veca, cik veca ir Kristus Baznīca. Jau Apustuļu darbos stāv rakstīts: „Daudzi no ticīgajiem nāca un atzina un sacīja, ko tie izdarījuši“. (Ap. d. 19, 18.)

330. Kādi grēki nepieciešami ir jāatzīst?
Nepieciešami ir jāatzīst visi grūtie grēki.
331. Vai arī grēku skaits jāuzdod?
Ja tik vien iespējams, tad grēku skaits jāuzdod. Bet ja grēcinieks grēku skaitu uzdot nevar, tad jāpasaka kaut tikai apmēram.
332. Vai grēku atzīšana ir laba un derīga, kad grēcinieks kauču vienu no saviem grēkiem tišām neatzīst jeb noslēpj?
Kad grēcinieks kauču vienu no saviem grēkiem tišām neatzīst jeb noslēpj, tad grēku izsūdzēšana ir nederīga un tā ir līdzīga svētuma zādzībai.
333. Kā tādu svētuma zādzības grēku izsūdzēšanu var izlabot?
Svētuma zādzības grēku izsūdzēšanu var izlabot, kad grēcinieks izsūdz visus savus grēkus no jauna.
334. Kas grēciniekam ir jāievēro atzīstot savus grēkus?
Grēciniekam, atzīstot savus grēkus, ir jāievēro ka labāk ir atzīt tos priesterim, kurš tos nevienam tālāk nestāstīs, nekā dzīvot grēkos, nelaimīgi nomirt un pēc nāves būt pazudinātam.
335. Vai grēku izsūdzēšana ir laba un derīga, ja grēcinieks caur nezināšanu jeb nesaprašanu, ka kāds grēks ir grūts, to neizsūdz?
Ja grēcinieks caur nezināšanu jeb caur nesaprašanu, ka kāds grēks ir grūts, to neizsūdz, tad grēku sūdzēšana ir derīga.
336. Vai grēku izsūdzēšana ir laba un derīga, kad grēcinieks kādu savu grēku ir aizmirsis izsūdzēt?
Kad grēcinieks savu sirdsapziņu labi ir izmeklējis un savus grēkus kā pienākas saskaitījis, bet tikai aizmirsis kādu no tiem izsūdzēt, tad grēku izsūdzēšana ir derīga.

337. Kas ir darams, ja grēcinieks pirms Dieva galda vēl kādu grēku atmīnējās?

Ja grēcinieks pirms Dieva galda kādu grūtu grēku atmīnējās, tad vislabākais to izsūdzēt tūlīt, bet ja tas nav iespējams, tad to izsūdzēt nākošā reizē.

338. Kas ir visas dzīves grēku atzišana?

Visas dzīves grēku atzišana ir visu jeb dažu grēku atzišanas atkārtošana.

339. Kā grēku atzišana jāiesāk?

Grēku atzišanu iesākot, jāapzīmejas ar sv. krusta zīmi un jāsaka: „Lai ir slavēts Jēzus Kristus“. Pēc tam, kad priesteris atbildejis: „Mūžīgi mūžām“, biktstērnā jāsaka, kad pēdējo reizi viņš ir savus grēkus izsūdzējis un jāsāk atzīt grēki.

340. Kā grēku atzišana jānobeidz?

Grēku atzišana jānobeidz, sakot: No sirds nožēloju šos un visus savus grēkus, kādus savā dzīvē esmu padarījis (-jusi) un nopietni apņemos savu dzīvi labot un vairs negrēkot un lūdzu, garīgs tēvs, uzlikt man svētdarošu gandarījumu un dot grēku piedošanu.

341. Kas pēc tam jādara?

Pēc tam vajag uzmanīgi klausīties un labi ievērot, ko biktstēvs saka un kādu gandarījumu uzliet un ja viņš ko jautā, tad vaļsirdīgi un pazemīgi atbildēt.

e) Gandarišana jeb atlīdzināšana par grēkiem.

342. Kas jādara pēc ikvienas grēku atzišanas?

Pēc ikvienas grēku atzišanas ir jāatlīdzina par grēkiem Dievam un cilvēkiem.

343. Kas ir gandarīšana jeb atlīdzināšana par grēkiem?

Gandarīšana jeb atlīdzināšana par grēkiem ir no priestera par grēkiem uzliktā soda izpildīšana.

344. Kad jāizpilda uzliktais gandarījums?
Ja biktstēvs gandarīšanai laiku nav nolīcis, tad vislabāk vajag to tūlīt izpildīt.
345. Kāpēc no biktstēva tiek uzlikts gandarījums jeb sods?
Gandarījums jeb sods tiek uzlikts, lai deldētu laicīgu sodu par grēkiem, kā arī lai labotu savu dzīvi.
346. Vai tad Dievs Kungs reizē ar grēku piedošanu arī neatlaiž sodu par tiem?
Mūžīgo sodu arvien Dievs atlaiž reizē ar grēku piedošanu, bet laicīgo ne arvien.
347. Caur ko sevišķi tiekam brīvi no laicīga soda?
No laicīga soda tiekam brīvi sevišķi caur atlaidām.
348. Kas ir atlaidas?
Atlaidas ir laicīga soda piedošana, kuŗu izdara Baznīca, kad pate grēku piedošana ir panākta caur grēku vaidēšanas sakramentu.
 Caur atlaidām tā tad grēki netiek piedoti, bet tikai laicīgs par tiem sods, kad tie caur grēku vaidēšanas jeb izsūdzēšanas Sakramentu jau ir piedoti. Atlaidas ir pilnīgas, kad viss laicīgs sods tiek piedots, jeb nepilnīgas, kad tikai kāda daļa no pelnītā soda tiek atlaista.
 Pilnīgas atlaidas ir p. p. jubilejas atlaidas. Nepilnīgas atlaidas ir p. p. 40 dienu atlaidas, t. i. tā laicīga soda atlaišana, kuŗu grēciniekam pēc stingriem Baznīcas likumiem būtu jācieš 40 dienas.
349. Kas Baznīcai deva varu atlaidas piešķirt?
Varu, piešķirt atlaidas Baznīcai deva Jēzus Kristus, kas sacīja uz Pēteri: „Viss tas, ko tu virs zemes atraisīsi, būs atraisīts arī debesīs“.
 (Mat. 16, 19.)

Atlaidu iemantošanai ir vajadzīgs: 1) ka mēs atrastos Dieva žēlastības stāvoklī, 2) izpildīt noliktos labos darbus.

350. Bez Dieva Kunga kam vēl ir vajadzīgs atlīdzināt?

Bez Dieva Kunga vēl ir jāatlīdzina tuvākam, atlīdzinājot viņam padarīto zaudējumu.

5. Pastarā Eļļas Svaidīšana.

351. Kas ir pastarā Eļļas Svaidīšana?

Pastarā Eļļas Svaidīšana ir sakraments, caur kuŗu grūti slimis kristīgs cilvēks panāk savai dvēselei Dieva žēlastību un arī savai miesai lielu atvieglinājumu.

Sv. Jēkabs apustulis saka: „Ja kāds jūsu vidū ir slimis, tad lai viņš pie sevis aicina Baznīcas priesterus, lai tie par viņu lūdz Dievu un tā Kunga vārdā ar Eļļu viņu svaida, un lūgšana ticībā slimniekam būs par pestīšanu; tas Kungs viņam atvieglinās un ja grēki viņu nospiež, tad tie tiks piedoti“. (Jēk. 5, 14, 15.)

352. Vai Svaidīšanas sakraments nepieciešami ir vajadzīgs?

Nepieciešami vajadzīgs Svaidīšanas sakraments nav, bet ļoti noderīgs.

353. Kad Svaidīšanas sakraments ir jāsaņem?

Svaidīšanas sakraments jāsaņem grūtā slimībā, ja slimnieks jau ir prāta gados un varējis grēkot.

354. Cik reizes dzīvē Pastarās Eļļas Svaidīšanas sakramentu var saņemt?

Pastarās Eļļas Svaidīšanas sakramentu var saņemt tik reizes, cik reizes kas nopietni un grūti slimo.

355. Kas jāsarīko slimnieka istabā, sagaidot priesteri?

Slimnieka istabā, sagaidot priesteri, jāapklāj galds ar baltu galdautu, uz tā jānoliek kaut viena

aizdegta svece, glāze ar ūdeni un karote. Uz cita atsevišķa galdiņa jānoliek krusts, svētīts ūdens ar slotiņu, sešas šķipsniņas kokvilnas, drusziņ sāls, šķēlīte maizes un divielis.

356. Ko vajag darīt pirms Pastarās Svaidīšanas sakramenta saņemšanas?

Pirms Pastarās Svaidīšanas sakramenta saņemšanas vajag izsūdzēt grēkus: ja nevar grēkus izsūdzēt, tad, ja ne vairāk, tie jānožēlo.

357. Kā tiek Pastarās Svaidīšanas sakraments izdalīts?

Pastarās Svaidīšanas sakramentu izdalot, smērē ar sv. Elļu acis, ausis, degunu, lūpas, rokas un kājas.

358. Kāpēc šīs miesas daļas tiek svaidītas?

Šīs miesas daļas tiek svaidītas tāpēc, ka caur tām visbiežāk grēkojam.

6. Priesterība.

359. Kas ir priesterība?

Priesterība ir sakraments, kas izredzētām personām piešķir sevišķu Dieva žēlastību un dod tiesību upurēt sv. Misi, izdalīt sv. sakramentus un izdarīt citas priestera darišanas.

Pēdējo vakariņu laikā Kristus par priesteriem padarīja savus apustuļus, jo Viņš Jaunās Derības bezasinaino upuri iestādīja un uz viņiem sacīja: „To dariet man par piemiņu“. Apustuļi šo varu deva atkal citiem. To mēs redzam no sv. Pāvila vārdiem, sacītiem uz Timoteju: „Es atgādinu tev, ka tu pamodinātu sevi Dieva žēlastības dāvanu, kas ir tevī caur manu roku uzlikšanu“ (2. Tim. 1, 6.) Tā tad sv. Pāvils caur roku uzlikšanu Timotejam ir devis tam sevišķas žēlastības dāvanas. To varēja viņš darīt tikai tādēļ, ka Pestītājs bija devis tādu varu un pavēli.

360. Kas var priesterības sakramentu izdalīt?

Priesterības sakramentu var izdalīt tikai bīskapi, kuri šo varu caur bīskapa svētību saņem.

Jāņņāņ
1919. gada

361. Kas drīkst saņemt priestera svētību?
Priestera svētību drīkst saņemt tikai tas, kuru Dievs uz to aicina, tas ir, kas ir baudījis pienācīgu izglītību, nostiprinājies tikumībā un labprāt grib kalpot Dievam un cilvēkiem.
362. Kādi ir priesterības pakāpieni?
Priesterības pakāpieni ir četri zemākie un četri augstākie.
363. Kādi ir augstākie priesterības pakāpieni?
Augstākie priesterības pakāpieni ir: sub jeb apakšdjakons, djakons, priesteris un bīskaps.
364. Kas pienākas priesterim no kristīgiem?
Kristīgiem pienākas priesteri godāt, paklausīt ticības lietās un viņam dot pietiekošu uzturu.
„Bijies Dieva, Viņa priesterus godā“, saka sv. Raksti. (Sir. 7, 31.) „Kas jūs paklausa, mani paklausa; kas jūs panicina, mani panicina“, saka Pestītājs. (Luk. 10, 16.)

7. Laulība.

365. Kādas žēlastības dāvanas saņem jaunais pāris caur laulības sakramentu?
Caur laulības sakramentu jaunais pāris saņem žēlastību, lai miermīlīgi sadzīvotu un izaudzinātu labi bērnus.
366. Kas iestādīja laulības sakramentu?
Laulību, kā saiti starp sievieti un vīrieti iestādīja pats Dievs paradīzē, bet Kristus viņu iecēla par sakramentu.
„Lūgšim Dievu . . . jo mēs Svēto bērni, saka sv. Raksti un nedrīkstam savā starpā vienoties kā pagāni“. (Tob. 8, 5.) Sv. Pavils apustulis par laulību saka: „Šis noslēpums ir liels, bet es saku: iekš Kristus un Baznīcā“. (Eves. 5, 32.)

367. Kas jādara pirms laulības?

Pirms laulības jāsaņem grēku izsūdzēšanas sakraments.

368. Kāpēc pirms salaulāšanās jaunais pāris tiek sludināts baznīcā?

Pirms salaulāšanas jaunais pāris tiek izsludināts baznīcā, lai sazinātu laulības šķēršļus.

369. Kādi ir laulības šķēršļi?

Laulības šķēršļi ir asins radniecība līdz trešajai pakāpei un vienkārša radniecība līdz otrai pakāpei.

Asins radniecībā atrodas tie, kas cēlušies no vienas un tās pašas saknes, kā: 1) brāļi un māsas, 2) brāļu un māsu bērni.

Vienkārša radniecība pastāv starp: 1) vīru un sievas māsām, sievieti starp vīra māsām, 2) vīru un sievas māsas meitām, sievu un vīra brāļa dēliem. Svarīgā vajadzībā Baznīca atļauj precēties personām, kuņas atrodas trešā vai pat otrā asinsradniecības un vienkāršas radniecības pakāpēs.

370. Kāpēc Baznīca aizliedz katoļu laulības ar kādas citas ticības personām?

Baznīca aizliedz katoļu laulības ar kādas citas ticības personām tādēļ, ka nav iespējams bērnus labi izaudzināt, kad tēvs pie vienas ticības pieder, māte pie otras.

Aiz svarīgiem iemesliem Baznīca reizēm atļauj maisītas laulības, bet tikai zem nosacījuma, ka salaulāšana tiek izdarīta katoļu baznīcā un ka bērni būs kristami un audzinami katoļu ticībā.

371. Kas var salaulāt?

Salaulāt var savas draudzes mācītājs, divu liecinieku klātbūtnē, kuŗiem jaunais pāris pasaka, ka vēlās dzīvot laulībā.

Katoļus var salaulāt tikai savs mācītājs. Katoļu laulības, slēgtas dzimtssarakstu nodaļās,

Dieva un Baznīcas priekšā ir nederīgas. Katolis, kas salaulājies ārpus savas baznīcas, grūti grēko un nevar tikt pielaists pie sv. Sakramentiem, kamēr viņš savu grēku nenozēlo un neizlabo. Ja tas nomirst bez grēku nožēlošanas, tad arī svētītos kapos nevar tikt paglabāts.

372. Vai vīrs var atstāt sievu jeb sieva vīru?

Nē, tiem jādzīvo kopā līdz nāvei.

Kristus saka: „Ko Dievs ir saistījis, lai cilvēks to neizšķir“. — (Mat. 19, 16.)

Laulības šķiršana no laicīgas tiesas Dieva un Baznīcas priekšā neka nenozīmē, jo Pestītājs runā gaiši un noteikti: „Ikviens, kas atsāj savu sievu un precē citu, tas pārkāpj laulību; un kas precē no vīra šķirtu sievu, tas pārkāpj laulību“. (Lūk. 16, 18.)

373. Kas darāms, kad vīrs ar sievu nevar sadzīvot?

Kad vīrs ar sievu nevar sadzīvot, tad var tikt no Baznīcas izšķirti, bet tikai otrreiz vīrs nevar precēt citu sievu, nedz sieva iziet pie cita vīra.

II. Sakramentalijas.

374. Kas tiek apzīmēts ar vārdu „Sakramentalijas“?

Ar vārdu „Sakramentalijas“ tiek apzīmēts:
1) svētītas lietas, kā: svētīti rožukroņi, skapulīri, krustiņi, svētbildes, ūdens, eļļa, sāls, pūpoji;
2) Baznīcas nozvērēšanas un visādas svētīšanas.

375. Kāpēc šīs lietas sauc par Sakramentalijām?

Tās sauc par Sakramentalijām tāpēc, ka tās ir sakramentiem līdzīgas, jo arī caur viņām iemantojam Dieva žēlastību.

376. Kāda starpība ir starp sakramentalijām un sakramentiem?

Sakramentalijas izšķiras no sakramentiem, jo sakramentus iestādīja Jēzus Kristus, bet sakramentalijas — Baznīca.

377. Kādas Dieva žēlastības dāvanas mēs panākam, lietodami sakramentalijas?

Sakramentalijas lietodami mēs panākam mazu grēku, kā arī soda piedošanu par tiem, tiekam pasargāti no kārdināšanas un visādām nelaimēm.

III. Lūgšana.

378. Kas ir lūgšana?

Lūgšana ir sirds un dvēseles pacelšana uz Dievu, lai Dievu slavētu, Viņam pateiktos un no Viņa žēlastību izlūgtu.

379. Vai lūgšana nepieciešami ir vajadzīga pestīšanai?

Visiem, kas jau prāta gados, lūgšana pestīšanai ir nepieciešami vajadzīga.

Pestītājs pavēl mums lūgt Dievu, sacīdams: „Lūdziet, tad tiks jums dots, meklējiet, tad atradīsiet, klauvējiet, tad jums tiks atvērts“ (Lūk. 11, 9.)

380. Kā Dievu mums jālūdz, lai baudītu lūgšanas augļus?

Mums Dievu jālūdz: dievbijīgi, pazemīgi, ar uzticību, pašāvību un bez mitēšanās.

381. Kad sevišķi mums Dievs jālūdz?

Mums Dievs jālūdz rītos un vakaros, pirms un pēc ēšanas, kad atrodamies Dieva namā, kārdināšanas brīžos un visās nelaimēs.

382. Ko varam no Dieva lūgt?

No Dieva varam lūgt visu to, kas mūsu dvēselei un miesai ir patiesi vajadzīgi.

„Dievs ir bagāts priekš visiem tiem, kas viņu piesauc“ (Rom. 10, 12.)

Pienākums ir lūgt Dievu par visiem cilvēkiem, dzīviem un nomirušiem, sevišķi par vecākiem, labdariem u. t. t. „Kas Dievu nelūdz, tas ir vai nu lops vai velns“, saka sv. Tereze.

1. Tā Kunga lūgšana.

383. Kāda ir viscēlākā lūgšana?
 Viscēlākā lūgšana ir „Tēvs mūsu“ jeb tā Kunga lūgšana.
384. Kāpēc „Tēvs mūsu“ ir viscēlākā lūgšana?
 „Tēvs mūsu“ ir viscēlākā lūgšana tāpēc, ka Kungs Jēzus pats to izmācīja un lūgt pavēlēja. (Mat. 6.)
385. Ko atgādinā mums tā Kunga lūgšanas vārdi „Tēvs mūsu, kas Tu esi debesīs“?
 Tā Kunga lūgšanas vārdi „Tēvs mūsu, kas Tu esi debesīs“ atgādina mums, ka Dievs ir vislabākais mūsu debesu Tēvs, tādēļ mums Viņš jālūdz ar pašāvību.
386. Ko lūdzam, sacīdami „Svētīts lai top Tavs vārds“?
 Sacīdami, „Svētīts lai top Tavs vārds“, vēlamies, lai visi cilvēki Dievu kā Svētu godātu.
387. Ko mēs vēlamies, sacīdami, „Lai nāk Tava valstība“?
 Sacīdami, „Lai nāk Tava valstība“, mēs vēlamies, lai Dievs Kungs, kā visu karaļu Kāralis pār visiem valdītu un vadītu mūs uz debesu valstību.
388. Ko vēlamies, sacīdami, „Tavs prāts lai notiek, kā debesīs, tā arī virs zemes“?
 Sacīdami, „Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes“, mēs vēlamies, ka Dieva prāts būtu tik pat labi piepildīts virs zemes, kā to piepilda svētie debesīs.
389. Ko vēlamies, sacīdami „Mūsu dienīšku maizi dodī mums šodien“?
 Sacīdami, „Mūsu dienīšku maizi dodī mums šodien“, mēs lūdzam, lai Dievs dotu mums visu to, kas mūsu dzīvei ir vajadzīgs.

390. Ko lūdzam, sacīdami, „Piedodi mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem“?

Sacīdami, „Piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem“, lūdzam piedot mums grēkus, kā arī mēs piedodam tiem, kas mūs apkaitinājuši.

391. Ko mēs lūdzam, sacīdami, „Neieved mūs kārdināšanā“?

Sacīdami, „Neieved mūs kārdināšanā“, mēs lūdzam Dievu, lai Viņš pasargātu mūs kārdināšanās, kā mēs nekristu grēkā.

392. Kas mūs kārdina?

Mūs kārdina ļaunais gars, ļauni cilvēki un ļaunas kārības.

393. Vai kārdināšana ir grēks?

Kārdināšana tikai tad ir grēks, kad to necensāties no sevis nokratīt un tai padodamies.

394. Ko mēs lūdzam, sacīdami, „Bet atpestī mūs no ļauna“?

Sacīdami, „Bet atpestī mūs no ļauna“, lūdzam lai Dievs mūs pasargātu no dvēseles un miesas ienaidniekiem.

2. Engēļa sveicināšana.

395. Kādu lūgšanu mēs mēdzam skaitīt pēc tā Kunga lūgšanas?

Pēc tā Kunga lūgšanas mēs mēdzam skaitīt lūgšanu uz Dieva Māti, kuŗu mēs saucam par „Engēļa Sveicināšanu“ jeb „Ave Maria“.

396. Kāpēc šī lūgšana tiek saukta par „Engēļa sveicināšanu“ jeb „Esi sveicināta Maria“?

Šī lūgšana tiek saukta par „Engēļa sveicināšanu“ jeb „Esi sveicināta“ tāpēc, ka tā iesākas ar tiem pašiem vārdiem, ar kuŗiem engēlis sveicināja Mariu, kā nākamo Pestītāja māti.

397. Ko nozīmē vārdi: „Esi sveicināta Maria, žēlastības pilna, tas Kungs ir ar Tevīm, Tu esi svētīta starp sievietēm un svētīts ir Tavas miesas Auglis — Jēzus“?

Vārdi: „Esi sveicināta Maria, žēlastības pilna, tas Kungs ir ar Tevīm, Tu esi svētīta starp sievietēm un svētīts ir Tavas miesas Auglis — Jēzus“ nozīmē Marias sveicināšanu, kā viscieņīgākās pār visām sievietēm un viscieņīgākā Dēla māti.

398. Ko mēs lūdzam, sacīdami: „Svētā Maria, Dieva Māte, lūdzi Dievu par mums grēciniekiem, tagad un mūsu miršanas stundā“?

Sacīdami: „Svētā Maria, Dieva Māte, lūdzi Dievu par mums grēciniekiem, tagad un mūsu

miršanas stundā", lūdzam Mariu, kā Dieva Māti, lai tā arvien, bet sevišķi mūsu miršanas stundā aizbildinātu mūs pie Dieva.

Saldā Jaunava Maria,
Tu augsti teiktā,
No Dieva sveikta,
Palīdzi. palīdzi mums, Maria!

3. Tā Kunga Engēlis.

399. Kāda lūgšana jāskaita, kad rītos, pusdienā un vakaros tiek zvanīts baznīcā?

Kad rītos, pusdienā un vakaros tiek zvanīts baznīcā, jāskaita lūgšana, kuŗu saucam „Tā Kunga Engēlis“.

400. Kāpēc mums jāskaita šī lūgšana?

Šī lūgšana mums jāskaita tāpēc, lai pateiktos Kungam Jēzum par Viņa atnākšanu cilvēka miesā, kā arī lai atdotu godu Mariai, kā Dieva Mātei.

4. Rožukronis.

401. Kas ir Rožukronis?

Rožukronis ir ļoti noderīga viegla lūgšana un sv. ticības noslēpumu pārdomāšana, kuŗa tika no sv. Dominika ieviesta, no Baznīcas apstiprināta un no tā laika no visiem kristīgiem ļoti cienijama.

402. No cik daļām rožukronis sastāv?

Rožukronis sastāv no trim daļām: priecīgā, sāpīgā un augstās godības: ikviena daļa sastāv no pieciem noslēpumiem.

Piecpadsmit personas, skaitīdamas katru dienu pa 10 reizes „Esi sveicināta“, vienu reizi „Tēvs Mūsu“ un „Gods lai ir Tēvam, Dēlam un Svētajam Garam“, kopā noskaita visu Rožukroni un sastāda vienu pulciņu, kuŗu sauc par „Dzīvo Rožukroni“.

403. Kā skaitamas Rožukroņa daļas?

Rožukroņa daļas skaitamas: pēc krusta pārmešanas jāskaita vienreiz „Es ticu uz Dievu“, vienreiz „Tēvs mūsu“, trīs reizes „Esi sveicināta“. Tājāk piecas reizes pa: „Tēvs mūsu“, pa 10 reizu „Esi sveicināta“ un vienreiz pa „Gods lai ir Tēvam“ . . .

5. Skapulirs.

404. Kas ir skapulirs?

Skapulirs ir drēbes jeb metala zīme, kuŗu Jaunavai Mariai par godu nēsā ap kaklu.

405. Kāds skapulirs tiek visvairāk nēsāts?

Visvairāk tiek nēsāts karmelītu skapulirs.

406. Cik pātaru jāskaita karmelītu skapulīra nēsātājam?

Karmelītu skapulīra nēsātājam jāskaita katru dienu 7 pātari.

407. Kā ir skaitami septiņi pātari?

Septiņi pātari jāskaita: septiņas reizes pa „Tēvs mūsu“ un „Esi sveicināta Maria“, beigās vienreiz „Es ticu uz Dievu Tēvu“.

6. Krusta mešana.

408. Kā iesākam un kā pabeidzam visas savas lūgšanas?

Visas savas lūgšanas iesākam ar sv. krusta zīmi, sacīdami: „Dieva Tēva un Dēla un Svētā Gara vārdā. Amen“.

409. Kā vajag mest krustu?

Krustu vajag šādi mest: Aizkarot ar labās rokas pirkstu galiem pieri, jāsaka: „Dieva Tēva“, krūtis — „un Dēla“, kreiso plecu — „un Svētā“, labo — „Gara vārdā. Amen“.

410. Ko atgādina mums krusta zīme?

Krusta zīme atgādina mums vissvarīgākos sv. ticības noslēpumus: Vissvētāko Trīsvienību un mūsu pestīšanu.

411. Ko nozīmē vārds „Āmen“?

Vārds „Āmen“ nozīmē lai tā notiek, kā mēs ticam, kā dzīvojam un kā Dievu lūdzam.

Pielikums.

Sirdsapziņas izmeklēšana.

(Skoleniem).

Sirdsapziņas izmeklēšanu uzsākot, piesauc Sv. Garu, sacīdams (ma): „Nāc, Svētais Gars! apgaismo manu vāju prātu, ka es savus grēkus patiesi varētu atzīt; aizkustini manu sirdi, lai es tos kā pienākas, nožēloju, vaļširdīgi atzīstu un patiesi labojos“.

Tad jautā pats sevi:

Vai pēdējo reizi savus grēkus labi izsūdēju?

Vai uzlikto gandarījumu pareizi izpildīju?

Pēc tam pārmeklē sevi, vai neesi grēkojis (juse):

1. Pret Dieva baušļiem.

Pirmais bauslis.

Vai neesmu skaitījis (juse) ikdienišķīgās lūgšanas?

Vai neesmu šaubījies (jusies) ticībā?

Vai neesmu labprāt klausījies (jusies) runās pret ticību?

Vai neesmu labprāt lašījis (juse) rakstus pret ticību?

Vai neesmu ticējis (juse) māņiem un burtiem?

Vai neesmu kurnējis (juse) uz Dievu?

Otrs bauslis.

Vai neesmu vieglprātīgi izrunājis (juse) Dieva vārdu?

Vai neesmu lādējis (juse)?

Trošais bauslis.

Vai neesmu svētdienās un svētku dinās pats (te) aiz savas vainas nokavējis (juse) sv. Misi?

Vai neesmu uz sv. Misi novēlojies (jusies) atnākt?

Vai neesmu baznīcā kavejies (jusies) laicīgās domās?

Ceturtais bauslis.

Vai neesmu bijis (juse) nepaklausīgs (ga) saviem vecākiem un priekšniekiem?

Vai neesmu bijis (juse) pret viņiem rupjš (ja)?

Vai neesmu viņiem novēlējis (juse) ļauna un viņus izsmējis (juse)?

Piektais bauslis.

Vai neesmu savus tuvākos ienīdējis (juse)?

Vai neesmu savus tuvākos izsmējis (juse), viņus sitis (tuse), jeb viņiem ļauna vēlējis (juse)?

Vai neesmu pāvedis (se) savus tuvākos uz grēku?

Vai neesmu mocījis (juse) kustoņus?

Sestais bauslis.

Vai neesmu domājis (juse) par nešķīstām lietām, tās uzlūkojis (juse) un tās darījis (juse)?

Vai neesmu klausījies nešķīstas runas?

Vai neesmu citam pielaidis (se) pie Sevis ko nešķīstu darīt?

Septītais bauslis.

Vai neesmu ņēmis (se) no vecākiem naudu jeb kautko citu bez viņu atļaujas?

Vai no citiem neesmu kautko paņēmis (se)? Ko?

Vai neesmu gribējis (juse) kautko nozagt?

Astotais bauslis.

Vai neesmu melojis (juse)?

Vai neesmu nepatiesi par citiem runājis (juse)?

2. Pret Baznīcas baušļiem.

Vai neesmu aizliegtās dienās ēdis (ēduse) gaļu?

3. Galvienie grēki.

Vai neesmu bijis lepns (na) un iedomīgs (ga)?

Vai neesmu bijis skops (pa)?

Vai neesmu savus tuvākos ienīdējis (juse)?

Vai neesmu priecājies (jusies), kā tuvākam slikti klājās?

Vai neesmu pārmērīgi ēdis (ēduse) un dzēris (dzēruse)?

Vai neesmu uz saviem tuvākiem dusmojies (jusies)?

Ja tu vēl kādu grēku esi padarījis (juse), kas šīnī sirdsapziņas izmeklēšanā netika minēts, tad arī to tev ir jāatzīst.

Grēku nožēlošana un apņemšanās vairs negrēkot.

Ak, mans Dievs un Kungs! No sirds dibena nožēloju visus savus dzīves grēkus, jo es ar tiem esmu izpelnījies no Tevis, mana taisnā Soģa, laicīgu vai mūžīgu sodu, jo pret Tevi, vislielāko Labdari, esmu bijis tik nepateicīgs; sevišķi tādēļ, kā es Tevi, Visaugstāko un vislielākās mīlestības cienīgo Labumu, grēkodams esmu apkaitinājis. Es nopietni apņemos savu dzīvi labot un vairs negrēkot. Ak, Kungs Jēzu, dodī man priekš tam savu žēlastību! Amen.

Ticības, cerības un mīlestības ierosināšana.

Ticība. Ak mans Dievs un Kungs! Es stipri ticu, ka Tu esi viens Dievs trijās Personās: Tēvs, Dēls un Svētais Gars: ka Tu esi visu radījis, ka Tu visu uzturi un valdi, ka cilvēka dvēsele ir nemirstīga, ka otra Persona Dievībā, mūsu dēļ ir tapis cilvēks un par mūsu grēkiem miris pie krusta; ka neviens bez Tavas žēlastības palīdzības nevar kļūt pestīts; ka Tu visus tiesāsi. Šitam un visam, ko Tu ak Kungs, esi atklājis un caur savu svētu Baznīcu ticet pavēlējis, tāpēc es tik nelokami ticu, jo Tu esi mācījis, kas nevāri maldīties, nedz piekrāpt, jo Tu esi mūžīga un nemaldīga patiesība. Stipriņi, ak Dievs, manu ticību!

Cerība. Ak mans Dievs un Kungs! Es ceru no Tavas bezgalīgas žēlastības, Jēzus Kristus nopelnu dēļ, panākt savu grēku piedošanu, Tavu žēlastību un beidzot mūžīgu svētīlaimību, jo Tu visu esi apsolījis, kas savos solījumos esi pastāvīgs un caur savu Visspēcību to dot iespēji un caur Tavu bezgalīgu laipnību gribi dot to, ko esi apsolījis. Stipriņi, ak Kungs, manu gribu!

Mīlestība. Ak mans Dievs un Kungs! Es mīlu Tevi no visas sirds pār visām lietām, jo Tu esi man pie miesas un dvēseles tik daudz labuma darījis, un vēl ikdienas dari. Savas mīlestības dēļ, uz Tevi, es mīlu arī savu tuvāko, jo arī tas ir Tava līdzība un aicināts uz mūžīgo dzīvošanu. Iededzini, ak Kungs, manī mīlestību!

Dažas dziesmas.*)

(Vissvētāko Sakramentu izstādot.)

O Salutaris Hostia.

O Salutaris Hostia,
Qae coeli pandis ostium;
Bella praemunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Uno trinoque Domino,
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino,
Nobis donet in patria. Amen.

Ak svētdarošs upuris,
Kas debess durvis atvēris:
Karā mums ar naidnieku,
Dod stiprum', parād' tavu spēku.

Vienam Dievam Trīsvienībā
Ir mūžīgs gods un slava,
Caur ko dzīvību prēcīgi
Pēc iemantosim mūžīgi. Amen.

(Vissvētāko Sakramentu apglabājot.)

Tantum ergo Sacramentum.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui:
Praestet fides supplementum,
Sensum defectui.

Genitori Genitoque
Laus et jubilatio:
Salus honor, virtus quoque
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.

V. Panem de coelo praestitisti cis,
R. Omne delectamentum in se habentem.

Tādu augstu Sakramentu
Lai mēs cienam, mīļojam:
Vecās zīmes jau pagalam
Kristus telkts pa visām malām:
Ko mūs' prāts nesaprast var,
To ticīb' lai pilnīgi dar!

Dievam Tēvam un tam Dēlam
Godu slavu mēs dziedam;
Jo tiem pieder spēks un stiprums,
No tiem nāk uz mums svētums
Un Svētam Garam līdzīgs gods,
Lai topšeit un mūžam dots. Amen.

Maizeno debesīm esi viņiem devis,
Kuņā ir vislielākais gārdums.

Lai top slavēts Vissvētākais Sakraments,
Ista Miesa un Asinis, mūsu Kunga
Jēzus Kristus! (3 reizes.)

Veni Sancte Spiritus.

1. Nāci Gars tā svētuma,
Sūt no debess augstuma
;,: Savas gaismas staru. ;,:

*) Pēc Pr. P. Siloviča „Rožu kroņa“ grāmatas.

2. Nāci, nabadzīgo Tēvs;
Nāci, siršu gaišums, miers;
:: Dod mums savas dāvanas ::

3. Nāci, bēdu remdētājs,
Dvēseļu iepriecētājs,
:: Saldais atspirdzinātājs ::

4. Nāci, atvieglinātājs,
Mīlais dzestrums karstumā,
:: Iepriecini raudošos. ::

5. Ateļ, Gars tā gaišuma,
Izkaisi sirds tumšumu.
:: Ie-eļ mūsu dvēselēs. ::

6. Bez Tava palīga, Dievs,
Cilvēkam nav nekāds miers,
:: Bet tik grēks un raizes. ::

7. Nomazgā, kas aptraipīts,
Apeļ to, kas izkaltis,
:: Dziedini sirds vātis. ::

8. Cietu prātu mīkstini,
Saltu sirdi sasildi,
:: Pakritušos pieceli. ::

9. Dodi Saviem ticīgiem
Un uz Tevi cerošiem
:: Balvas septiņkārtīgas. ::

10. Vairo katru tikumu,
Dodi nāvi svētīgu,
:: Dod' mūžīgu līgsmību. ::

Nāciet pie Sirds Jēzus svētas.

1. Nāciet pie Sirds Jēzus svētas
Kristus ļaudis visi līdz,
Pie tās staidziet priekos, bēdās
Mīlestībā slavējiet!
Prieka dziesmas skaniet svētas,
Jēzus Sirdij saldākai!
Dziediet visi, Dieva bērni
Pestītāja mīlībai!

2. No tās Sirds visdziļās rētas
Mīlestības straume plūst;
Pie šās svētās prieka akas
Slāpes dzesināt mums būs.
Prieka dziesmas . . .

3. Jēzus Sirds, Tu dievišķīgā,
Mūsu svēta Baznīca,
Ar mums tieci saderēta,
Kā pirmo reiz kristībā.
Prieka dziesmas . . .

4. Vientulā Tu bieži jūties,
Savu ļaužu aizmirsta;
Dodi mums uz Tevi dzīties,
Tevi slavēt lūgšanā.
Prieka dziesmas . . .

5. Dieva Sirds, Dzīvības avots,
Nāves brīdī stiprais sargs;
Lai top mūsu sirdīm dāvāts
Tavs nezūdamas piecas vārds.
Prieka dziesmas . . .

6. Salda Sirds, mums visiem sūti
Savu mieru pasaulē;
Pie mums allažin piemīti,
Vienīgs valdnieks dvēselē.
Prieka dziesmas . . .

Ak Tu svētīgā un vismīlīgā.

1. Ak, Tu svētīgā un vismīlīgā,
Salda Jaunava Maria!
Tu augsti teikta,
No Dieva sveikta;
Palidzi, palidzi mums Maria!

2. Sāpes klusini, briesmas novērsi,
Mūs pie Dieva pārstāvi;
Tevi Dēls vienīgs, paklausa žēlīgs;
Palīdz, palīdz mums Maria!

3. Lai Tev mūs ir žēl,
Skaties uz mums vēl,
Svētā Māte Maria!
Remdini bēdas, sirdī kas ēdas;
Palīdz, palīdz mums Maria!

4. Māte sāpīga, priekā ieņemta
Ķēniņiene cienīga!
Uz Tevi gaidam, kas šeitān vaidam;
Palīdz, palīdz mums Maria!

Skaistais Kungs Jēzus.

1. Skaistais Kungs Jēzu,
Visu lietu sākums,
Dieva un Marias Dēls!
Mīlešu Tevis,
Kalpošu Tevīm,
Manas dvēseles ilgu tēls!

2. Pasaulē jaukā,
Dieva darbu laukā
Mīlīgi mums acīs spīd.
Jēzus ir mīļāks,
Jēzus ir jaukāks,
Kas mums bēdu sirdīs mīt.

3. Saule un mēness
Un tās debess zvaigznes
Gan ir gaiši spīdekļi.
Jēzus ir gaišāks,
Jēzus ir skaistāks,
Nekā visi eņģeļi.

4. Koši zied puķes,
 Daiļāks pār tām cilvēks
 Pašā dzīves ziedonī.
 Tōmēr tiem jāmirst
 Nikst tie un novīst;
 Jēzus dzīvo mūžīgi.

5. Viņš ir patiesi
 Allaž mums par viesi
 Dieva Maizē svētajā.
 Jēzus visspēcīgs,
 Esi man žēlīgs
 Šeit un brīdī pastarā!

Gods Tev un slava.

1. Gods Tev un slava, Kungs, no mums klājās!
 Un mūžu mūžiem lai neapstājās.
2. Šodien Tev dodam, šeit pulcināti.
 Godu un dziesmas, kā bērņ' sakrāti.
3. Teiktdami darbus Tav's visspēcības,
 Par lielu dāvan' tās mīlestības.
4. Kas Tu dzīvs maizē esi un vienīgs,
 Šai Sakramentā mūs' Dievs lēnīgs.
5. Pats sev pieņēmi pazemīg' ģīmi,
 Lai starp mums palikt uz bēdu dzīvi.
6. Ar sav' miesu baro — dzirdin ticīgos, —
 Mīļodams visus, arī necīgos.
7. Glāb mūs, ak Jēzu, lūdzam nu Tevi,
 Un uz debesīm vadi līdz ar sevi. Amen.

Saturs:

Ikdieniškas lūgšanas un vispārīgais katķisms.

	Lap. p.
1. Svētā krusta zīme	5
2. Ta Kunga lūgšana	5
3. Engēļa sveicināšana	5
4. Apustuļu ticības aplicība	5
5. Vissvētākās Trīsvienības pagodināšana	6
6. Lūgšana uz Dieva Māti	6
7. Novēlēšanās sv. Sargengelim	6
8. Lūgšana pirms ēšanas	6
9. Lūgšana pēc ēšanas	7
10. Tā Kunga Engēlis	7
11. Desmit Dieva baušļi	7
12. Divi mīlestības baušļi	8
13. Pieci Kristus Baudņicas baušļi	8
14. Ikviena kristīga cilvēka galvenie pienākumi	8
15. Septiņi svēti Sakramenti jeb septiņas, no Jēzus Kristus iestādītas, redzamas zīmes Dieva žēlastības panākšanai	8
16. Piecas grēku izsūdzēšanas sakramentu daļas, jeb pieci nosacījumi, kuri ir jāizpilda, lai panāktu grēku piedošanu	9
17. Sešas patiesības, kuŗas visiem cilvēkiem jāzin un jātie	9
18. Vislabākie darbi	9
19. Žēlsirdības garīgie darbi	9
20. Žēlsirdības miesīgie darbi	10
21. Trīs Dievišķīgie tikumi	10
22. Četri pamata tikumi	10
23. Septiņi tikumi, kuŗi ir septiņu galveno grēku pretstats	10
24. Septiņi galvenie grēki	10
25. Deviņi sveši grēki, pie kuŗiem mēs esam līdzdalībneeki	10
26. Seši grēki pret Svēto Garu	10
27. Četri grēki, kas sauc uz debesīm pēc atbēšanas	11
28. Pēdējās lietas	11
29. Kristīgo sveicināšanas	11
30. Lūgšana pirms mācības	11
31. Lūgšana pēc mācības	11
32. Esi sveicināta Kēniņiene	11
33. Lūgšana uz sv. Patronu	12
34. Lūgšana par vecākiem	12
35. Lūgšana par nomirušiem	12

Katķisms.

Ievads	13
------------------	----

Pirmā daļa.

Ticības mācība.

I. Dievs un pasaules radīšana	16
II. Cilvēka pestīšana	22

III. Baznīca	27
IV. Grēku piedošana.	29
V. Pēdējās lietas	29

Otrā daļa.

Tikumības mācība.

I. Par baušļiem vispārīgi	32
II. Dieva baušļi	33
III. Baznīcas baušļi	41
IV. Baušļu pārkāpšana jeb grēks	45
V. Baušļu turēšana	46
a) Tikumi jeb labas ierašas	47
b) Kristīgā pilnība.	47

Trešā daļa.

Svētie Sakramenti un lūgšana.

I. Svētie Sakramenti	49
1. Kristība.	51
2. Iestiprināšana	52
3. Jēzus Kristus Miesa un Asins jeb Vissvētākais Sakraments	53
a) Svēta Mise.	54
b) Dieva galds jeb svētā Komunija.	56
4. Grēku izsūdzēšana.	59
a) Sirdsapziņas izmeklēšana	60
b) Grēku nožēlošana.	61
c) Cieša apņemšanās vairs negrēkot	62
d) Grēku atzišana.	63
e) Gandarīšana jeb atlīdzināšana par grēkiem.	65
5. Pastarā Eļļas Svaidīšana	67
6. Priesterība	68
7. Laulība.	69
II. Sakramentallijas	71
III. Lūgšana.	72
1. Ta Kunga lūgšana.	73
2. Engēļa sveicināšana.	74
3. Ta Kunga Engēlis.	76
4. Rožukronis	76
5. Skapulirs	77
6. Krusta mešana	77

Pie'likums.

Sirdsapziņas izmeklēšana	78
Grēku nožēlošana un apņemšanās vairs negrēkot	80
Ticības, cerības un mīlestības ierosināšana	80
Dažas dziesmas	81—86

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0307087290

26. OKT. 1925